

Bondár Mária

Kora bronzkori telep Nagykanizsa – Inkey kápolnán

Nagykanizsa – Inkey kápolna lelőhelyen a Somogyvár-Vinkovci kultúra telepmaradványát tárta fel Horváth László, (1. kép) amelyről előzetes közleményben számolt be (HORVÁTH 1984, 12). Jelen tanulmányban Horváth L. 1979-1981. évi és 1991-ben végzett leletmentésének kora bronzkori anyagát dolgozzuk fel.

1. gödör: nagy méretű kocsikerék féltöredéke (2. kép 7); peremük alatt körömbevágásokkal díszített hombárok peremtöredékei (2. kép 2-3); nagy méretű, kétfülű fazék oldaltöredéke a füllel (2. kép 5); széles, elkent peremű hombár töredéke; nagy méretű, gömbszelet alakú, vízszintesre vágott peremű tál peremtöredéke, a perem külső oldalán benyomott pontokkal díszítve, egy helyen a peremen kiszélesedő bütyökfogó van (2. kép 1); füles fazekak oldaltöredékei (2. kép 4, 6); nagy méretű tál oldaltöredéke lapított bütyökfogóval; szűk-keskeny, seprűdízses hombár oldaltöredéke (2. kép 8); nagy méretű kancsó oldaltöredéke valamint típusba nem sorolható perem-, oldal- és fenéktöredékek. Ltsz: 80.1.1, 4-5, 7-26.

2. gödör: jellegtelen alj- és oldaltöredékek valamint egyenesre vágott peremtöredék került elő a gödörből. Ltsz: 80.2.1-4.

3. gödör: elkent peremű hombár peremtöredéke; kétoldalon lelő bütyökfogóval díszített fazék peremtöredéke; vízszintesre vágott peremű, kis méretű tál töredéke; nagy méretű kancsó nyak- és fültöredéke; kétfülű fazék oldaltöredéke a füllel; korszó hastöredéke valamint rücskös oldaltöredékek. Ltsz.: 80.3.1-6, 8, 10-12.

6. gödör: jellegtelen oldal- és aljtöredékek; egyenesre vágott peremű, rövid nyakú tál peremtöredéke; kopott felületű, nagy méretű kancsó peremtöredéke; ugyancsak kopott felületű hombár peremtöredéke. Ltsz: 80.5.1-7.

10. gödör: rücskös felületű hombár oldaltöredéke; bütyökfogóban végződő peremű fazék peremtöredéke; kétfülű fazékból származó, egyenesre vágott peremtöredék; kétfülű fazék peremtöredéke a füllel, a fül a peremből indul; nagy méretű, gömbszelet alakú, díszítetlen tál befelé néző, vízszintesre vágott perem-

töredéke (3. kép 2); korszó perem- és nyaktöredéke, a peremből induló szalagfűl, tetején ujjbnyomással (3. kép 1); elkent peremű hombárok peremtöredékei; egyfülű fazék peremtöredéke (3. kép 5). Ltsz: 80.10.1-7, 9-10.

11. gödör: gömbszelet alakú, nagy méretű, befelé vízszintesre vágott peremű tál peremtöredékei, a peremen bekarcolt cikk-cakk mintával (4. kép 1-2); vízszintesre vágott peremű, lekerekített vállú, díszítetlen tál peremtöredéke (4. kép 6); füles fazék peremtöredéke (4. kép 4); nagy méretű, durvított hasú hombár töredéke, hasán füllel (4. kép 7); vöröses színű hombár töredéke, hasán füllel a fül két oldalán ujjbnyomkodásos bordadísszel (4. kép 3); korszó aljtöredéke; kisebb, elkent peremű hombár peremtöredéke, a perem alatt körömbevagdosásos díszítés (4. kép 5). Ltsz: 80.11.1-9.

12. gödör: ovális, tálka-szerű oltártöredék? Négy lábon állt, a lábak végei letörtek. Egyik oldalán felfelé ívelés indítása figyelhető meg, itt azonban törött a felület (4. kép 8); a perem alatt körömbevágásokkal tagolt elkent peremű hombárok peremtöredékei (5. kép 5-6); egyenesre vágott peremű, nagy méretű hombár töredéke (5. kép 9); a nyakán bebökdösött díszű hombár peremtöredéke (5. kép 7); nagy méretű kancsó hastöredéke, típusba nem sorolható oldaltöredékek; fenéktöredék; sima nyakú, tojásdad testű hombár peremtöredéke; vöröses barna, nagy méretű, kétfülű fazék oldaltöredéke a füllel; nyakán nagy méretű benyomkodott pontokkal díszített, egyfülű fazék peremtöredéke (5. kép 10); változatos méretű és formájú, profilált (5. kép 1-2, 4) és gömbszelet alakú (5. kép 8) táltöredékek, köztük egy csaknem „síkozott peremű“ (5. kép 3) edénytöredék is. Ltsz: 80.13.1-21.

14. gödör: elkent peremű hombárok peremtöredékei (3. kép 7-8); nagy méretű, simított nyakú, díszítetlen peremű hombár peremtöredéke (3. kép 10); hasán erős seprűzéssel díszített hombár oldaltöredéke (3. kép 3); kétfülű fazék hastöredéke az egyik füllel (3. kép 11); nagy méretű kancsó aljtöredéke; vízszintesre vágott peremű, gömbszelet alakú, díszítetlen tál peremtöredéke (3. kép 9); simított nyakú, durvított hasú, gömb-

szelet alakú tál töredéke, vállán körbefutó, bevagdosott bordadísszel (3. kép 6); nagy méretű kocsikerék töredéke (3. kép 4). Ltsz: 80.15.1-10.

18. gödör: füles bögre töredéke; fültöredék; jellegtelen perem-, oldal- és fenéktöredékek. Ltsz: 80.17.1-8.

19. gödör: nagy méretű füles kancsó töredéke (7. kép 9 = HORVÁTH 1984, 5. kép 12); füles fazék peremtöredéke (6. kép 1, 10. kép 2); nagy méretű, vízszintesre vágott peremű tálak töredékei, pereme külső oldalán körömbevagdosásos díszítéssel (8. kép 4-8); nagy méretű, vízszintesre vágott peremű, díszítetlen tálak töredékei (7. kép 1, 8. kép 9); különböző méretű, vízszintesre vágott peremű tálak töredékei (7. kép 4, 8. kép 1-2, 9. kép 5); nagy méretű, külső oldalán durvított felületű, gömbszelet alakú, vízszintesre vágott peremű tálak töredékei; vékony falú bögre töredéke (10. kép 4); nagy méretű, durvított hasú hombárok oldaltöredékei (6. kép 4, 7. kép 2-3, 7); amfora oldaltöredékei (7. kép 8); különböző méretű, a perem alatt elkent bordával (8. kép 3), néhány esetben e bordán körömbenyomkodásos díszítéssel ellátott hombárok töredékei; peremük alatt ujjbenyomkodásos bordával díszített hombárok töredékei (7. kép 6, 9. kép 2, 6); peremén kiszélesedő háromszög fogantyúban végződő fazekak peremtöredékei; korszó- és kancsótöredékek (10. kép 6); típusba nem sorolható, jellegtelen oldaltöredékek; durvított hasú hombárok oldal- (10. kép 7) és fenéktöredékei; agancsból készített csonteszköz; durvított felületű, füles fazekak oldaltöredékei a füllel (10. kép 1, 3); nagy méretű, gömbszelet alakú, csak a peremén díszített tál peremtöredéke, a peremen bekarcolt zeg-zugvonallal díszítve (7. kép 5); kis méretű, díszítetlen tálka (6. kép 2); rendszer nélküli bekarcolt mintával díszített rövid talpas tálka töredéke (9. kép 7 = HORVÁTH 1984, 5. kép 10); orsógombok (9. kép 3, 10. kép 5 = HORVÁTH 1984, 5. kép 5) és kocsikerék (9. kép 4 = HORVÁTH 1984, 5. kép 4); nagy méretű, letört szarvú bikaszobor (9. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 2); peremén háromszög alakú bütyökfogóvá szélesedő, gömbszelet alakú, díszítetlen tál töredéke; nagy méretű, rövid nyakú, durvított hasú amfora (10. kép 8 = HORVÁTH 1984, 5. kép 16). Ltsz: 80.18.3-100.

22. gödör: durvított felületű hombár fenéktöredéke; elkent peremű hombár töredéke, peremén ujjbenyomkodásos díszítéssel; kétfülű tál vállán ülő fülekkel (HORVÁTH 1984, 5. kép 11) valamint jellegtelen oldaltöredékek. Ltsz.: 80.21.1-19.

28. gödör: nagy méretű, durvított felületű hombárok oldal- és fenéktöredékei; korszók és kancsók díszítetlen oldaltöredékei; kavicsok, köeszközök; kettős kúpos testű, nagy méretű orsógomb féltöredéke (HORVÁTH 1984, 5. kép 7); szürke kőbalta töredéke; csontár hosszában kettétört, szépen kidolgozott féltöredéke

(HORVÁTH 1984, 5. kép 3); világosbarna silexpenge; nagy méretű, ívelt oldalú, áglenyomatos patics; különböző hombárok fültöredékei; kétfülű fazék oldaltöredéke füllel (12. kép 3); finoman seprűzött oldalú hombár töredéke; nagy méretű, rücskös hasú tál oldaltöredéke, vállán ujjbenyomkodásos bütyökkel (12. kép 2); különböző méretű, sima és elkent peremű hombárok peremtöredékei; peremük alatt körbefutó, bevagdosott díszű bordával készült hombárok peremtöredékei (12. kép 6, 13. kép 5 = HORVÁTH 1984, 5. kép 14, 15); kancsó peremtöredéke; kis méretű, bütyökdíszítésű fazekak oldaltöredékei (11. kép 7); egyfülű fazék peremtöredéke; kétfülű fazék peremtöredéke a peremből induló füllel, a fül tetején függőlegesen benyomott pontdíszítéssel; kissé duzzadt peremű tálak töredékei (11. kép 3, 12. kép 4); gömbszelet alakú tál peremtöredéke, a peremen körbefutó, ujjbenyomkodásos bordadarabbal (12. kép 1); seprűdiszes, nagy méretű hombár aljtöredékei (13. kép 2); nagy méretű, kétfülű fazék peremtöredéke a nyakból induló füllel (13. kép 2); sötétszürke, kétfülű fazék töredéke, vállán kis bütyökkel; fazék peremtöredéke, a perem két szemközti oldalán háromszöggé szélesedő, középen tagolt bütyökfogóval; nagy méretű, gömbszelet alakú, díszítetlen füles tálak peremtöredékei (11. kép 4, 12. kép 5); rövid nyakú, fordított csonka kúpos testű tál töredéke kis füllel (11. kép 5); nagy méretű, gömbszelet alakú tál töredéke, csak a perem tetején van szakaszosan bebökösött pontdíszítés (11. kép 1); nagy méretű, egyenesre vágott peremű, rövid nyakú, durvított hasú tál töredéke (13. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 18); nagy méretű, a tál belseje felé vízszintesre húzott peremű tál töredéke, pereme egy helyen kiszélesedik, ezen a részen ujjbenyomkodásos díszítés van (12. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 17); hombárok töredékei, a peremük alatt bebökösött díszítősorral, vállukon ujjbenyomással tagolt bütyökkel illetve bordaszakaszokkal díszítve (11. kép 2). Ltsz: 80.27.1-62.

29. gödör: széles, vízszintesre vágott peremű füles tál peremtöredékei a peremből induló, rövid füllel (16. kép 6); barnás színű, vékony falú, rövid nyakú, simított testű füles fazék peremtöredéke a fül töredékével; a peremből induló, bütyökfogóval ellátott fazék peremtöredéke; jellegtelen oldal- és fenéktöredékek, egyenesre vágott peremű hombártöredékek; pereme alatt ujjbenyomkodással tagolt, elkent peremű hombár töredéke; seprűdiszes oldaltöredékek. Ltsz: 80.28.1-12.

31. gödör: a gödörben badeni és néhány kora bronzkori cserép volt: vízszintesre vágott peremű, gömbszelet alakú tál töredéke, peremén finoman bekarcolt zeg-zug vonal fut körbe; ugyancsak egyenes peremű, rövid nyakú, lekerekített vállú, kis méretű tál töredéke; peremén ujjbenyomkodással díszített egyfülű fazék töredéke; seprűdiszes, nagy méretű hombárok

oldaltöredékei. Ltsz: 80.30.19-22.

32. gödör: kettős kúpos testű orsógombok féltöredékei (HORVÁTH 1984, 5. kép 6); világosbarna, elkent peremű, rövid nyakú hombár peremtöredéke, a peremen finoman beszürkált pontokkal (14. kép 2); világosbarna, elkent peremű hombár peremtöredéke, a perem két helyen bütyökfogóvá szélesedik, a bütyökfogó közepén benyomott pont díszítés van; nagy méretű, elkent peremű, az elkent perem alatt körömbenyomkodásos díszű hombárok peremtöredékei (14. kép 1, 6); hasonló hombárok peremtöredékei a perem alatt erőteljes ujjbenyomkodásos díszsel (14. kép 4); füles fazekak töredékei; peremén kis méretű bütyökfogóval ellátott fazék töredéke (14. kép 5); díszítetlen, kissé duzzadt peremű hombárok darabjai; közelebbi típusba nem sorolható hombárperem töredékek; gömbszelet alakú, vízszintes, „csipkézett“ peremű tál töredéke; nagy méretű, gömbszelet alakú, kívül-belül díszített tál töredéke (14. kép 3 = HORVÁTH 1984, 5. kép 9): külső oldalán a perem alatt három körbefutó, párhuzamos vonal díszíti. Belső oldalán sugarasan behúzott párhuzamos vonalak osztják mezőkre, e vonalak mellett (valószínűleg mindkét oldalán) a párhuzamos vonalakra merőlegesen behúzgált rövid vonalkázás díszíti, a perem belső oldala alatt közvetlenül kissé hullámosan bekarcolt vonal fut körbe. A vízszintes peremen szakaszos díszítés van: egymás mellett beszürkált öt kicsi pont, induló futó háromszög és a pontok másik oldaláról induló fenyőágminta; másodlagos felhasználású, két helyen átfúrt edény oldaltöredéke. Ltsz: 80.31.1-51.

37. gödör: Szürke, kopott felületű egyfülű fazék peremtöredéke a füllel; fültöredék, elkent peremű hombár peremtöredékei; rücskös oldaltöredékek; amorfra sikerült, füles fazék perem- és nyaktöredéke, a fül két oldalán benyomkodott pontokkal díszítve; seprűzéses fazék oldaltöredékei. Ltsz: 80. 35. 1-5.

40. gödör: Szürke, kopott felületű, nagy méretű, gömbszelet alakú tál, kifelé és befelé is hajló, vízszintesre vágott peremmel (15. kép 4). Ltsz: 80.38.1.

42. gödör: jellegtelen oldaltöredékek; fenéktöredék; csapolásos technikával, felvitt lapos bütyök töredéke; kihajló peremtöredék került elő. Ltsz: 80.40.1-6.

60. gödör: a badeni cserepek mellett néhány kora bronzkori töredék is volt a gödörben: kívül-belül díszített tál (15. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 8), külső oldalán bekarcolt vonaldísz, belső oldalán sraffozott háromszög és beszürkált díszítésű, párhuzamos vonalköteg dísz, peremén szakaszokban benyomkodott pontok díszítik. Motívumrendszer a töredékből nem rekonstruálható; táltöredék, külső oldalán két párhuzamos között bekarcolt zeg-zugvonallal díszített, belső oldalán a perem alatt bekarcolt párhuzamos vonalköteggel díszített táltöredék, peremén bekarcolt zeg-

zugvonallal fut körbe (15. kép 2); peremén elnagyoltan eldolgzott hombár töredéke (15. kép 3). Ltsz: 81.13.41-43.

85. gödör: egyfülű fazék peremtöredéke (15. kép 5); kétfülű fazék peremtöredéke (15. kép 6); kissé duzzadt peremű hombár töredéke (15. kép 7). Ltsz:

92. gödör: díszítetlen gömbszelet alakú tál töredéke; kis méretű bögre töredéke (HORVÁTH 1984, 5. kép 13); orsógombok maradványai; kétfülű fazék töredéke a füllel; hombárok peremtöredékei; szűk-keskeny fazék aljtöredéke; táltöredékek. Ltsz.: 82.17.1-15.

96. gödör: nagy méretű hombár oldaltöredéke füllel, a fül két oldalán ujjbenyomkodásos, vékony bordaszakaszokkal (16. kép 4); nagy méretű hombár peremtöredéke, a vállán ujjbenyomkodásos díszű bütyökkel (16. kép 5); nagy méretű hombár peremtöredéke; nagy méretű, háromszög alakú bütyökfogóban végződő peremű hombárok peremtöredékei (15. kép 8-9); nagy méretű, elkent peremű hombár peremtöredéke (16. kép 3); rövid, szűk nyakú hombár peremtöredékei (16. kép 2); rövid nyakú, kétfülű fazék töredéke, vállán kis hegyes bütyökkel (16. kép 10); átfúrt phallosz (16. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 1). Ltsz: 82.21.1, 3-19.

Edények

A Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült leletanyagnál is jól megfigyelhető a Somogyvár-Vinkovci kultúrára jellemző „technológia“. Az edények készítésekor az agyag soványításához homokot és kisebb-nagyobb darabokra összetört kavicsokat használtak. A lelőhelyen is előkerültek a soványításhoz „alapanyagul“ szolgáló kavicsok és az összetörésükre használt nagyobb kövek. Az edényeket kétféleképpen égették ki: a redukált égetéskor a szürkének a feketéig terjedő árnyalatai keletkeztek, míg az edények másik csoportját az ún. oxidációs technikával égették, amely az okkerből narancsosba hajló színt eredményezett. A kétféle égetés előfordul mind a korsóknál és tálaknál, mind pedig a fazekaknál és hombároknaál. Anyag és kidolgozás szempontjából nincs éles különbség a durva és az ún. finom kerámia között. A tálaknál, fazekaknál és nagy méretű tárolóedényeknél egyaránt megfigyelhető, hogy felső részüket a vállig simították, míg alsó részük durvított felület-kiképzésű. Durvított felületet képezhetek seprűzésre emlékeztető eljárással, szinte „barbotinos“ technikával, vagy egyszerűen úgy, hogy még egy réteg agyagot hordtak fel egyenetlenül a felületre.

A Nagykanizsa – Inkey kápolnán napvilágra került kora bronzkori kerámia gazdag formakincsű. A legtöbb edénytöredék hombárokbaól és fazekakbaól származik. Viszonylag sok a táltöredék is. Kevesebb a kancsó, korsó, a leltározott anyagban alig van bögre-maradvány. Nincs cilindrikus palack, és nem került elő osztott- vala-

mint aszimmetrikus fülű edényből származó töredék sem.

Nagykanizsa – Inkey kápolna feldolgozásakor a Börzöncénél kidolgozott tipológiát használtam (BONDÁR 1995), jelen munkában az ott szereplő típusrövidítéseket alkalmazom, s az egyes típusokat most csak röviden írom le. (Értelemszerűen csak azokról a típusokról van leírás, amelyek Nagykanizsa – Inkey kápolnán is megtalálhatók.)

Hombárok

(rövidítve: H/típusszám)

A hambárok változatos méretűek és kidolgozásúak. Nyakuk simított, testük valamilyen módon durvított felületű. A díszítőelemek között a rátett, ujjbenyomkodásos bütyök a leggyakoribb. A bütykök száma lehet páros (kettő, négy) vagy páratlan (egy, három, hét), az egyéb díszítőelemek előfordulásának függvényében. A legtöbb bütyök ujjbenyomkodásos díszű. Gyakoriak a kis hegyes bütykök, előfordul a kerek, középen benyomott változat is. Gyakori, hogy a perem két vagy négy helyen háromszög alakú bütyökfogóvá szélesedik. A díszítő elemek között előfordul az edény vállán körbefutó ujjbenyomkodásos *borda* vagy bordaszakasz. Sajátos díszítési mód az „*elkent*“ *perem*, amely vékony, a peremből alig kiemelkedő bordát jelent, amelyet még vízesen ujjbegy benyomkodásával tagoltak.

A hambárok füles vagy fül nélküli formában is megvannak. A *fülek* száma egy, kettő vagy négy. A fülek döntő többségben hosszabb-rövidebb szalagfülek, ritkábban fordul elő az ún. hurkafül. A hambároknál a fülek az edény öblösödésén vagy alsó harmadában vannak.

H/1: Vöröses barna színű, kissé kihajló peremű, „szűk-keskeny“ hambár. Kicsit duzzadt pereme két egymással szemközti oldalon hegyes bütyökhöz végeződik. Teste csak kissé rücskös felületű. Nagykanizsa – Inkey kápolnán az 1. gödörből került elő. Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből is (BONDÁR 1995, 202, Pl. 174. 359).

H/2: Szürkés színű, rövid nyakú, tojásdad, „szűk-keskeny“ hambár. Testén seprűzésszerű felületképzés. Egyéb díszítőelem nincs rajta (1, 12, 14, 29. gödör; 2. kép 8; 3. kép 10; 13. kép 2). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 202, Pl. 174. 361).

H/3: Barnás színű, nyújtott „S“ profilú, kissé duzzadt peremű, „szinte barbotinos“ díszű hambár. Vállán vízszintes bemélyítés van. Két egymással szemközti oldalán egy-egy kerek, középen benyomott bütyök, ezekkel átellenben egy-egy ujjbenyomkodásos bütyök (28. gödör; 12. kép 2; 13. kép 5). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 202, Pl. 174. 362). Hasonló példányt ismerünk Szaváról (ECSEDEY 1979. Taf. VI. 8.) és Lánycsók-Égetthalomról Vučedol C korú gödörből (ECSEDEY 1980. IV. t. 4.) is.

H/4: Barnás színű, nyújtott „S“ profilú hambár. Vállán négy helyen ujjbenyomkodásos bütyökdísz (19, 32, 85. gödör; 8. kép 3; 15. kép 7). Analógiáit Börzöncéről ismerjük (BONDÁR 1995, 202, Pl. 174. 364).

H/5: Barnás színű, kifelé ívelő peremű, rövid nyakú, fordított csonka kúpos testű hambár. Peremén körbefutó ujjbenyomkodásos borda, amely szimmetrikusan elrendezve, négy helyen háromszög alakú fogóvá szélesedik. Nyaka sima, hasán durva seprűzés (1, 14, 19, 28, 32, 96. gödör; 2. kép 2; 3. kép 3; 7. kép 6; 10. kép 7; 12. kép 6; 14. kép 4; 15. kép 8-9). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből is (BONDÁR 1995, 202, Pl. 172. 324).

H/6: Barnás színű, rövid nyakú, durvított felületű, nyújtott „S“ profilú hambár. Két altípusa van, amely díszítettségében és nyakának kialakításában különbözik egymástól. Inkey kápolnán a *H/6a* típus került elő: rövid hengeres nyakú hambár. Pereme alatt széles, „elkent“ borda, vállán szimmetrikusan elhelyezett hét tagolt bütyök (6, 12, 14, 32, 96. gödör; 3. kép 7-8; 5. kép 5-6, 9; 6. kép 4; 7. kép 3; 9. kép 6; 16. kép 3). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 203, Pl. 172. 325).

H/7: Barnás színű, rövid hengeres nyakú, nyújtott „S“ profilú, durvított felületű hambár. Két altípusa van, amely méretben és díszítettségben különbözik egymástól. Nagykanizsa – Inkey kápolnán a *H/7a* típus van meg. Vállán egymással szemben két helyen tagolt bütyök, ezek között egy-egy ujjbenyomkodásos bordadarab (96. gödör; 16. kép 5). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 203, Pl. 172. 322). Ugyanilyen edény Lánycsók-Égetthalom 3. gödörből került elő, Vučedol C korú anyagként (ECSEDEY 1980. IV. t. 1)

H/8: Szürkés vagy vöröses színű, nagy méretű, válllág simított, hasán durvított felületű hambár, hasán az egymással szemközti oldalon két rövid szalagfüllel (11, 32. gödör; 4. kép 7). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 203, Pl. 172. 328). Több hasonló edényt is közölt Ilokról N. Tasić (TASIĆ 1984. Taf. I. 5, 6). Ebbe a típusba soroljuk az Ajkáról ismert példányt is (BÓNA 1965. Taf. XIII. 1).

H/9: Szürkés színű, tojásdad testű hambár, nyakán vagy vállán apró bütykök és szalagfül van, a szalagfül két oldalán rövid pontsorról vagy a fül melletti vékony bordával díszítve (11, 96. gödör; 4. kép 3; 16. kép 4). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 203, Fig. 14). Ebbe a típusba tartozó töredéket közölt Bóna I. Somogyvárról (BÓNA 1965. Taf. XII. 6). Ezt a típust csak töredékekből ismerjük, ép edény formájában az analógiák között nem találtuk meg, ám a típusmeghatározás helyességét a Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült újabb töredékek is alátámasztják.

Fazekak

A fazekak változatos méretűek és kidolgozásúak. Nyakuk simított, testük valamilyen módon durvított felületű.

A díszítőelemek között a rátett, ujjbenyomkodásos bütyök a leggyakoribb, de előfordul a vállon körbefutó, benyomkodott bordadisz is. Gyakori a háromszögge szélesedő, lelógó bütyökfogóban végződő perem. Előfordul a peremen benyomkodott, körbefutó pontsordisz is. A fülek általában az edény pereméből indulnak s kisebb-nagyobb íveléssel az edény válla alatt csatlakoznak a fazéktesthez. Előfordulnak a vállon ülő, rövid fülek is.

A fazekaknak három fő formáját határoztuk meg a börczöncei anyag alapján: a fül nélküli, az egyfülű-, és a kétfülű- változatot.

Fül nélküli fazekak (rövidítve: F/típuszám)

F/1: Szürkés színű, nyújtott „S” profilú, profilált aljú fazék. Kissé duzzadt pereme két, egymással szemközti oldalon lelógó bütyökfogóban végződik. Testén durva seprűzés. Vállán eredetileg négy benyomkodott díszű bütyök volt (32. gödör). Analógiáit Börczöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 203, Pl. 175. 381).

F/2: Vöröses szürke színű, nyújtott „S” profilú fazék. Kissé duzzadt pereme két egymással szemközti oldalon lelógó bütyökfogóban végződik. Vállán bekarcolt vonal fut körbe, a két bütyökfogó között egy-egy hegyes bütyök (1, 3, 10, 19, 28, 29, 32, 40. gödör; 2. kép 4, 7. kép 7, 11. kép 7). Analógiáit Börczöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 203-204, Pl. 175. 382).

Az F/1. és F/2. típusú fazekaink analógiái a proto-nagyrévi anyagban is megtalálhatók (SZABÓ 1992. XXXIX. t. 8-9.).

Egyfülű fazekak (rövidítve: EF/típuszám)

EF/2: Barnás színű, vékony falú, rövid nyakú, fordított csonka kúpos testű, fazék. Peremből induló szalagfüle a váll alatt csatlakozik az edényhez. A füllel szemközti oldalon kis kerek bütyök. Teste négy helyen „belapítva” (40. gödör). Analógiáit Börczöncéről ismerjük (BONDÁR 1995, 204, Pl. 175. 375).

EF/4: Szürke színű, vastag falú, kissé duzzadt peremű, rövid nyakú, nyújtott „S” profilú fazék. Vállán körbefutó bemélyedés. Peremből induló hurkafüle a váll alatt csatlakozik az edényhez. Válla alatt eredetileg valószínűleg három helyen ujjbenyomkodásos bütyök volt (1. gödör; 2. kép 6). Analógiáit Börczöncéről ismerjük (BONDÁR 1995, 204, Pl. 175. 377).

EF/5: Világosbarna színű, vékony falú, „elkent” bordával díszített, nyújtott „S” profilú fazék. Vállát ere-

detileg három bütyök díszítette. Peremből induló rövid füle a váll alatt csatlakozik az edényhez (11. gödör 4. kép 4). Analógiáit Börczöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 204, Pl. 175. 380).

EF/6: Szürkés színű, vastagabb falú, rövid, kissé ívelt nyakú, fordított csonka kúp alakú fazék. Teste eléggé szabálytalan. Peremből induló hurkafüle a váll alatt csatlakozik az edényhez (19, 28, 85. gödör; 6. kép 1; 10. kép 1-3; 15. kép 5). Analógiáit Börczöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 204, Pl. 174. 357).

EF/7: Csak töredékek alapján tudtuk a formát rekonstruálni. Barnás vöröses színű, vékony falú, rövid nyakú, peremén ujjbenyomkodással vagy ujjbenyomkodásos bordával díszített fazék. Hurkafüle a perem alatt indul és a váll alatt támaszkodik az edény hasára (12, 31, 32. gödör). Analógiáit Börczöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 204, Fig. 15) is valamint Lánycsók-Égetthalom 3. gödör Vučedol C. korú anyagában találunk hasonlót (ECSEDY 1980. V. t. 4., VI. t. 4.).

Kétfülű fazekak (rövidítve: KF/típuszám)

KF/1: Szürkés színű, nyújtott „S” profilú, „szűkkeskeny” fazék. Peremből induló két szalagfüle a váll alatt csatlakozik az edényhez (19, 28, 29, 85. gödör; 15. kép 6). Analógiáit Börczöncén (BONDÁR 1955, 202, Pl. 174. 358) és Szaván találjuk meg (ECSEDY 1979. Taf. XI. 3.).

KF/2: Barnás színű, kissé duzzadt peremű, nyújtott „S” profilú fazék. Egemással szemben egy-egy, a nyakból induló és a váll alatt az edényre támaszkodó rövid szalagfüle van. A fülek között középen egy-egy, enyhén hegyesedő bütyök. Nagykanizsa – Inkey kápolnán kisebb és nagyobb méretben is előfordult (1, 3, 10, 12, 14, 19, 28, 96. gödör; 2. kép 5; 3. kép 2, 12; 11. kép 2; 12. kép 3; 15. kép 10). Analógiáit Börczöncéről (BONDÁR 1995, 205, Pl. 174. 354) valamint Golokut (PETROVIĆ 1991. Taf. III. 2.) és Pécs-Nagyárpád (BÁNDI 1979 66.) lelőhelyekről ismerjük.

Amforák

(rövidítve: A/típuszám)

A börczöncei feldolgozás során kidolgozott tipológiai rendszerben három amfora típust tudunk meghatározni (BONDÁR 1995, 205), amelyek analógiáit Golokut (PETROVIĆ 1991. Taf. I. 5), Gönyü (BÓNA 1965. Taf. XIII. 2), Lánycsók-Égetthalom 3. gödör (ECSEDY 1980. V. t. 5), Neusiedl am See (BÓNA 1965. Taf. XIII. 7), Vrdnik (TASIĆ 1984. Taf. III. 5, 7, IV. 2, 7, 10), Zók-Várhegy (ECSEDY 1983. 29. kép) és Pécs-Nagyárpád (ECSEDY 1979. 5.kép G típus) lelőhelyeken találtuk meg.

A/4.: Nagykanizsa – Inkey kápolnán egy 4. típusú amfora is előkerült, amely átmeneti formának tekinthető a hombárok és amforák között csaknem teljesen ép hombár-amfora (10. kép 8 = HORVÁTH 1984, 5. kép 16), amely a 19. gödörből került elő. A nagy méretű edény rövid hengeres nyaka, tojásdad teste és válla alatti két füle alapján amfora, a nyak alatti edényrészen alkalmazott durvított felület miatt a hombárokra emlékeztet.

A leltározott anyagban még egy olyan töredéket találtunk, amely biztosan amforából származik (19. gödör), közelebbi típus-meghatározáshoz azonban nem elegendő a töredék.

Kancsók

(rövidítve: K/típuszám)

A kancsók nagyjából azonos méretű, gondos kidolgozású edények. Felületük simított, díszítés nincs rajtuk. A fül a peremből indul és az edény hasára csatlakozik.

K/1: Sötétszürke, tölcséres nyakú, kettős csonka kúpos testű, lekerekített hasi törésvonalú kancsó. Peremből induló szalagfüle a váll alatt csatlakozik az edény testéhez. Vállán bekarcolt vonal fut körbe (1, 3, 6, 19. gödör; 7. kép 9, 10. kép 6). Analógiáit Börzöncéről több gödörből (BONDÁR 1995, 205, Pl. 173. 349) valamint Sármellékről (BÓNA 1965. Taf. XIV. 7), Somogyvárról (BÓNA 1965. Taf. X. 8) és Szaváról ismerjük (ECSEDY 1979. Taf. IX. 1).

Korsók

(rövidítve: Ko/típuszám)

A korsók változatos méretűek és kidolgozásúak. Felületük simított, jól kidolgozott, jellemzően szürke, sötétszürke színűek, redukált égetésűek. A korsók csak méretben térnek el a kancsóktól. Mindkét típus formája és kivitelezése – a látszólagos hasonlóság ellenére – széles skálán mozog, nehéz pontos analógiát találni egy-egy darabhoz.

Nagykanizsa – Inkey kápolnán kevés korsótöredék került elő, az értelmezhető darabokból csak a Ko/1 típus határozható meg.

Ko/1: Szürke színű, hengeres nyakú, kettős kúpos testű, éles hasi törésvonalú korsó. Peremből induló, keskeny ívű, hosszú szalagfüle a vállnál csatlakozik az edényhez. (1. gödör). Analógiáit Börzöncéről ismerjük (BONDÁR 1995, 206, Pl. 173. 339).

Bögrék

(rövidítve: B/típuszám)

A bögrék is változatos méretűek, nagyjából azonos

kidolgozásúak. Felületük simított, jól kidolgozott. Színük leggyakrabban sötétszürke, ritkábban vöröses.

Nagykanizsa – Inkey kápolna lelőhelyen alig került elő bögrétöredék. A jellegzetes darabokból mindössze egy típus rekonstruálható.

B/4: Szürke vagy vöröses színű, hosszú nyakú, kettős csonka kúpos testű, éles hasi törésvonalú bögre. Négy altípusa (BONDÁR 1995, Pl. 173. 331, 332, 335, 336) a nyak ívelésében és a fül kivitelezésében és helyzetében tér el egymástól. Ez a típus már átvezet a korsókhoz (19. gödör; 10. kép 4). Analógiáját Alsódörgicséről (BÓNA 1965. Taf. XIV. 14), Keszthely-Fenekpusztáról (BÓNA 1965. Taf. XIV. 3), Szaváról (ECSEDY 1979. Taf. VIII. 1.; Taf. XII. 6) és Börzöncéről (BONDÁR 1995, 207) ismerjük.

Tálak

(rövidítve: T/típuszám)

A tálak változatos méretűek és kidolgozásúak. Kétféle felületképzést figyelhetünk meg: a korsók, kancsók és bögrék felületéhez hasonló, sima, jól kidolgozott felületet, illetve a fazekakéhoz hasonló durvított külsőrészt. A leggyakrabban alkalmazott díszítőelem a tálaknál is bütyök, előfordul az ujjbenyomkodásos bordadísz, jellegzetes az „elkent” perem, megfigyelhető a bepontozott illetve bekarcolt díszítés is.

T/1: Szürkés színű, gömbszelet alakú, simított nyakrésztű, durvított hasú tál. Három altípusa a nyak formájában és a díszítésben különbözik. Nagykanizsa – Inkey kápolnán a T/1a típust tudtuk meghatározni (BONDÁR 1995, Pl. 174. 355). Nagyméretű, vízszintesre vágott peremű rövid, ívelt nyakú tál, vállán körbefutó, ujjbenyomkodásos bordadíszsel vagy hasonlóan díszített bordaszakaszokkal (10, 28. gödör 3. kép 2, 6, 9; 5. kép 3, 4; 6. kép 3; 7. kép 1; 8. kép 1, 2, 9; 13. kép 1). Analógiáit Börzöncéről ismerjük több gödörből (BONDÁR 1995, 208). A T/1 főtipuson belül a tálaknak egy sajátos változata Nagykanizsa – Inkey kápolnán a peremén benyomkodott pontokkal vagy körömbevágással díszített tálak csoportja (2. kép 1; 8. kép 4-8; 12. kép 1)

T/2: Szürke, rövid, ívelt nyakú, kettős kúpos testű tál. Eredetileg kétfülű lehetett (5. kép 1-2; 11. kép 3). Analógiáit elsősorban Börzöncéről ismerjük (BONDÁR 1995, Pl. 174. 350).

T/3: Tölcséres nyakú, éles hasi törésvonalú, általában díszítetlen tál különböző méretvariációkban. Előfordul egy olyan változata is, amelynek pereme alatt bebökdösött díszítősor van (2. kép 3). Hasonlót Vinkovcin (DIMITRIJEVIĆ 1982, Taf. 5. 1) és a börzöncei telepanyagban találtunk (BONDÁR 1995, Fig. 18).

T/8: Sötétszürke színű, vékony falú, rövid nyakú,

fordított csonkakúpos, eléggé szabálytalan testű tálka. Két altípusa a fülek helyzetében és számában különbözik. T/8a: Peremből induló (eredetileg két) rövid szalagfüle a váll alatt csatlakozik az edény testéhez (11. kép 4; 13. kép 3). Analógiáját Vinkovcin (DIMITRIJEVIĆ 1982, Taf. 5. 7), Lánycsók-Égetthalom „b” gödörben (ECSEDY 1980, VII. t. 4-6) és Börzöncén találjuk meg (BONDÁR 1995, Pl. 175. 360). Ennek a típusnak nagyobb méretű változata is előkerült Nagykanizsa – Inkey kápolnán (12. kép 5). T/8b: Peremből induló, vállon támaszkodó, szimmetrikusan elhelyezett négy kicsi füle van (11. kép 5). Hasonlót ismerünk Börzöncéről (BONDÁR 1995, Pl. 175. 366).

T/9: Szürkés színű, gömbszelet alakú, jó kidolgozású *belső díszes tál*, hasán általában kis bütyökkel. Esetenként a peremen körbefutó vagy szakaszokban elhelyezett díszítés is van. E töredékek alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy valódi *belső díszes* tálak voltak vagy a készítő csak olyan formájúra csinálta, belül viszont nem díszítette (4. kép 1-2; 7. kép 4-5). Analógiáit Börzöncéről ismerjük (BONDÁR 1995, 209, Fig. 18, Pl. 180. 431).

T/10: Szürke színű, jó kidolgozású, gömbszelet alakú, *mindkét felén* díszített tál. Sajnos a kevés daraból a díszítés egésze nem rekonstruálható itt sem, csakúgy, mint Börzöncén. Nagykanizsa – Inkey kápolnán egy olyan töredék került elő (14. kép 3 = HORVÁTH 1984, 5. kép 9), amely külső oldalán a perem alatt párhuzamosan bekarcolt vonalkötéggel díszített, *belső* oldalán pedig – börzönceihez hasonlóan (BONDÁR 1995, Pl. 149. 192) – a tál közepétől sugarasan kifelé tartó vonalkötegekkel díszítették, amelynek mindkét oldalán rövid vonalkázás (Börzöncén bepontosítás) van. A Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült táltöredék peremét bepontosított rövid szakasz(ok) és hegyével egymásba rakott v betűk díszítik. (A börzöncei példányon csak szimmetrikusan elhelyezett bepontosított díszítőszakaszok vannak a tál peremén.) Valószínűleg hasonló tálból származik az a kis méretű töredék, amelynek peremén betűzdelt zeg-zugmintát van, külső oldalán a perem alatt pedig bekarcolt vonalköteg díszíti (15. kép 2). Hasonló a 60. gödör táltöredéke is (15. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 8), amely a legjobban hasonlít a börzönceihez, a *belső* oldalon alkalmazott díszítőmotívum azonban – bár nagyon kis része maradt meg – eltér attól.

Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült két olyan töredék is (5. kép 8; 11. kép 1), amelyek nagyon hasonlítanak a fent említett börzöncei kívül-belül díszített tálmáradványra. Ezek közül a 12. gödörben talált töredék olyan kis méretű, hogy nem dönthető el, belül díszített volt-e (5. kép 8). A 28. gödörben előkerült táltöredék (11. kép 1) viszont elég nagy méretű ahhoz, hogy nyugodtan kijelenthessük, ez a tál belül nem volt

díszítve, hiszen a kevés hasonló példánynál az figyelhető meg, hogy a peremén szakaszokban elhelyezett, bepontosított díszítésű tálaknál a bepontosított szakaszok alatti tálfelület mindig díszítve van. A Nagykanizsa – Inkey kápolnán talált darabnál tehát a bepontosított szakasz alatti részen már gazdag díszítésnek kellene lennie. Egyértelműnek látszik tehát – csakúgy, mint a T/9 típusnál – hogy az edénykészítő megcsinálta ugyan a *belső* díszes tálformát, de valamilyen oknál fogva belül mégsem díszítette (11. kép 1). (További példákat találtunk erre a képeken nem közölt leletanyagban is.)¹ Díszítetlen „*belső díszes*” tálakat közölt Kulcsár G. Nagyvejke-Kisvejkei magaslat lelőhelyéről (KULCSÁR 1999, 24. lh. 3. t. 24), Nagyvejke-Réti szántókról (UO. 27. lh. 1. t. 27) és Pécs-Nagyárpádról (UO. 29. lh. 3. t. 29).

Nagykanizsa – Inkey kápolna a *belső díszes* tálak formájának teljes rekonstrukciójához nem vitt közelebb a mindössze 8 darab, főként kis méretű töredék ehhez nem nyújtott elegendő támpontot. Összességében elmondhatjuk, hogy a Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült kívül-belül díszített tálak első ránézésre ugyan hasonlítanak a börzöncei edénytöredékre, részletekben azonban jelentősen eltérnek attól. E díszítésbeli eltérések alapján elképzelhetőnek tartjuk, hogy e kétségtől díszkerámia díszítési szabályai nem szigorú előírások alapján készültek, az esetleges kultikus funkció éppen ezért nem is valószínű.

A dunántúli *belső díszes* talpas tálakat legutóbb Kulcsár G. dolgozta fel (KULCSÁR 1999). Munkájának eredményeként 76 lelőhelyről mintegy 100 ilyen típusú tálát ismerhetünk meg a késő vučedoli-, Somogyvár-Vinkovci- és makói kultúrából. Kulcsár G. összefoglalásából az is kiderül, hogy nagyon nehéz ezeket a tálmáradványokat tipológiai sorba állítani, annyira eltérő, mondhatni egyedi a díszítésük. A Somogyvár-Vinkovci kultúrán belül Kulcsár G. három típuskategóriát különböztet meg a belül díszített, a kívül-belül díszített és a díszítetlen változatot (KULCSÁR 1999, 118-119). Ezekben a fő kategóriákon belül tovább bontja az egyes típusokat. A Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült töredékeket Kulcsár G. a II. kategóriába (kívül-belül és a peremen is díszített) sorolja, 3 ívet említ, de csak kettőt közöl képen is valószínűleg azért, mert a harmadik, a rendszertelen bekarcolású kis tálka nem ebbe a típusba tartozik. Kulcsár G. tanulmányában rámutat a Somogyvár-Vinkovci kultúra és a makói kultúra táljai között megfigyelhető néhány fontos különbségre is, így pl. a tipológiai eltéréseken túl felhívja a figyelmet arra, hogy keresztalpas tálak a Somogyvár-Vinkovci kultúrában alig kerültek elő (KULCSÁR 1999, 118). Fontos megjegyzés, hogy a makói kultúrával ellentétben, ahol is ez a díszkerámia inkább sírokból s csak ritkán telepről került elő, a Somogyvár-Vinkovci kultúra *belső díszes*

tájlai eddig kizárólag telepről kerültek elő.²

T/15: Szürkés színű, kis méretű, díszítetlen tálka (6. kép 2).

T/16: Kis méretű talpas(?) tálka, belső oldalán rendszer nélkül bekarcolt vonalakkal (9. kép 7 = HORVÁTH 1984, 5. kép 10).

Kisleletek

Allatszobor

Nagykanizsa – Inkey kápolna lelőhelyen mindössze egy állatszobrocska került elő (HORVÁTH 1984, 5. kép 2; HORVÁTH 1994, 8. kép). A nagy méretű figura letört szarvú bikát ábrázol. Sötétszürke, a talak, korszók, kancsók készítéséhez használt jó agyagból készült. Farka és lábainak vége hiányzik. Anyaga, kidolgozása, készítési stílusa teljes mértékben megegyezik a Börzöncén talált állatkákkal. Börzöncén elég nagy számú állatszobrocska került elő. Ezek szarvasmarhákat (BONDÁR 1995, Pl. 177-178. 399, 400, 412, 421, 423), birkákat (BONDÁR 1995, Pl. 177-178. 401-405, 411, 413, 414), erőteljes sörkéjéről könnyen felismerhető disznókat (BONDÁR 1995, Pl. 177-178. 406, 407, 417, 418) és kutyákat (BONDÁR 1995, Pl. 177-178. 415, 420, 424) ábrázolnak.

A szobrocskákra jellemző, hogy az állatok lábát nem külön-külön illesztették hozzá a testhez, hanem a test „tömbjéből” lapították a mellső és hátsó lábakat. Hasonló módon hangsúlyosan ábrázolták a hím állatok nemét. Az elnagyolt, ám a lényegi jegyeket megragadó megformázás nemcsak a készítő ügyességét dicséri, de azt is bizonyítja hogy a telep lakói együtt éltek ezekkel az állatokkal, ábrázolásuk – a megfigyelés lehetősége miatt – tehát nem okozhatott különösebb gondot. A kis állatszobrok Nagykanizsa – Inkey kápolnán és Börzöncén is szemégtödről, edénycserepekkel együtt kerültek elő, a lelőkörmények tehát esetleges kultikus jelentésükre nem utalnak.

Hasonló állatkákat távolabbi területről ismerünk. Glina III. környezetből publikált egy díszített darabot, melyet E. Tudor Odaia Turcului lelőhelyről (TUDOR 1982. Abb. 5. 9). Egészen hasonló állatkák vannak a késő vučedoli (MARKOVIĆ 1981. Taf. 5. 3-6; Taf. 19. 8, 12), Coțofeni (ROMAN 1976. Pl. 52. 1-5) és a Glina III-Schneckenberg kultúrában (PROX 1941. Taf. XI. 1, 3-8, 10.; MACHNIK 1987. Ryc. 8. 22.; MACHNIK 1991. Fig. 7.22) is. Ezen kívül később, a hatvani és az ottományi kultúrában fordulnak elő más stílusban készült miniatűr állatfigurák (KALICZ 1968. Taf. XLII. 6, XLV. 13, LIX. 7-15, LXIV. 1-18, LXXIII. 4, LXXXI. 1-12, XCIII. 1, CIX. 1-3, CXVI. 18; CSÁNYI – TÁRNOKI 1992, 205. Kat. 414)

Kocsikerekek

Nagykanizsa – Inkey kápolnán kocsimodell nem került elő, csak különböző méretű kocsikerekek voltak a gödrökben (1. 14, 19. gödör, 2. kép 7; 3. kép 4; 9. kép 4), amelyek bizonyítják a kocsi ismeretét és használatát. A keréktöredékek háztartási hulladékkal feltöltődött gödrökből kerültek elő, így kultikus jelentésükre – ha volt ilyen – semmi nem utal. A közeli Börzönc-Temetői dűlő lelőhelyen előkerült kocsimodell ismertetésekor (BONDÁR 1990, BONDÁR 1992, BONDÁR 1995, 216-218) összegyűjtöttem az akkor ismert kora bronzkori kocsimodelleket. Azóta tovább gyarapodott a kocsimodellek száma. Ma már a Coțofeni III. kultúrából (BĂCUET 1998) is ismert kocsitöredék. Dani J. figyelt fel arra, hogy a vučedoli kultúrában is létezik agyagkocsi (DANI 1998, 67), amely 1984-ben került elő és csak a leírását ismerjük, képet nem közöl róla A. Durman (DURMAN 1988, Cat. 24). A Somogyvár-Vinkovci kultúrából tudomásom szerint nincs újabb kocsimodell, van viszont a Glina kultúrából (SCHUSTER 1996, 118, 57. j), a nyírségi (Nir) kultúrából (SCHUSTER 1996, Pl. 6. 3), a hatvani kultúrából (TÁRNOKI 1999, 2. t), a felsőszöcsi (Suciú de Sus) kultúrából (SCHUSTER 1996, Pl. 6.5), a Tei (SCHUSTER 1996, 118. 59. j) és a Monteuero kultúrából (SCHUSTER 1996, Pl. 5. 1). Az ottományi kultúrából (SCHUSTER 1996) és a Wietenberg kultúrából (BOROFFKA 1994) nagyszámú kocsimodell maradványa ismert. Érdekes módon a makói kultúrából mind-egyedig nem került napvilágra kocsiábrázolás.

A kocsikerekek előfordulása jóval gyakoribb. E jellegzetes tárgyakat – amelyeknek sokáig a funkciója sem volt egyértelmű, hiszen hol orsógombnak, hol kultikus napkorongnak tekintették – Childe után Bóna I. gyűjtötte össze (BÓNA 1960). Közép-Dunamedencéből kocsikerekeket sorolt fel a vučedoli-, a hatvani-, gyula-varsánd-ottományi-, a magyarádi- és vattina kultúrából valamint Erdély területéről. A makói kultúrából Kalicz N. közölt kocsikerekeket (KALICZ 1968. Taf. CXIII. 8, KALICZ 1984. Taf. XXIII. 4). Az agyagkerekek száma azóta jelentős gyarapodott, újabb magyarországi összefoglalás azonban nem készült e témakörből. A romániai darabokat legutóbb C. Schuster gyűjtötte össze (SCHUSTER 1996). A különböző kultúrákból ismert, nagy mennyiségű kocsikerék ismeretében ma már bátran kijelenthetjük, hogy a kocsi a korai bronzkorban a mindennapi élet szerves részét képezte. Természetesen ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy kizárólag profán célokat szolgált, elismerjük, hogy lehettek kultikus rendeltetésű kocsik is, bár a hiteles körülmények között előkerült tárgyaknál erre utaló jelet nem találtunk.

Oltárka? Trónus?

A kis leletek között a kerámiaanyagban van egy érdekes tárgy, amely sajnos töredékes volta miatt csak találgatásokhoz elegendő. A 12. gödörből került elő az az ovális, tálka-szerű tárgy, amelynek négy lába volt, a lábak végei letörték. Az ovális egyik „végén“ ellaposodó, felfelé ívelő szakasz indítása figyelhető meg, itt azonban szintén törött a felület (4. kép 8). A felfelé ívelő, ellaposodó rész alapján trónusszerű bútormodelle vagy bútorformájú oltárkára gondolhatunk. Hasonló darabot közöl a badeni kultúrából S. Dimitrijević (PRAISTJUGZEM III, Sl. 6. 11) és Medunová-Benešová Brno-Lišenből a késő badeni időszakból (MEDUNOVÁ-BENEŠOVÁ 1964, Obr. 32. 5). Hasonló tárgyat találunk még a későbronzkorban is (Garašanin PRAISTJUGZEM III, T. 60. 6). A miniatűr oltárok és bútormodellek a neolitikumtól kezdve léteznek, elsősorban az Égeikumban és a Balkánon illetve ettől D-re fordulnak elő, gyakoriságuk az egyes korszakokban eléggé egyenetlen. Két funkció képzelhető el e tárgyakkal kapcsolatban is a profán (gyerekjáték) vagy a kultikus (különleges szertartási szerep vagy a házi oltár berendezéséhez tartozó tárgy).

Phallosz alakú csüngő

Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült egy kis méretű csüngő (16. kép 1 = HORVÁTH 1984, 5. kép 1, HORVÁTH 1994, 8. kép 1), amelyet az ásató amulettnek tart. A tárgy kultikus jelentőségével, anthropomorf tartalmával nem tudunk bővebben foglalkozni. Egy analógiáját ismerjük Rudina lelőhelyről (MARKOVIĆ 1981, T. 19. 6).

Egyéb

Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült még néhány orsógomb (9. kép 3; 10. kép 5), kőbalta töredék, silex és csonteszköz töredéke is (HORVÁTH 1984, 5. kép 3).

Nagykanizsa – Inkey kápolna leletanyagának elemzését a Börzöncénél alkalmazott módszerrel végeztük, annak reményében, hogy így megvizsgálhassuk, használható-e az ott kidolgozott tipológia, s milyen következtetések vonhatók le egy azonos módszerrel vizsgált, másik lelőhely anyagából. Nagykanizsa – Inkey kápolna áttekintésekor megállapíthattuk, hogy itt nem került elő minden típus, ami Börzöncén előfordult, voltak viszont olyan edényfajták, amelyeknek Börzöncén még csak a körvonalait sejtettük a töredékekből. További információkkal egészíthettük ki pl. a H/8, H/9 és EF/7 típusok meghatározását, új típus az A/4 hombár-amfora. Nagykanizsa – Inkey kápolna a tálak

területén szolgáltatott gazdag és változatos adatmennyiséget. A belső díszes tálak újabb díszítésű darabjait és díszítetlen változatát is megismerhettük.

A Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült leletanyagban néhány olyan technikai jellegzetességet is sikerült meghatározni, amit pl. Börzöncénél nem tapasztaltunk. A nagy számú edénytöredék között számos esetben megfigyelhető, hogy a fazekas határozott kézmozdulattal vízszintesre vágta az edények peremét (3, 6, 29. gödör (16. kép 6), 31. és 40. gödör (15. kép 4) táljai, 10. gödörben fazéknál (3. kép 5), 12. gödörben hombárnál (5. kép 9). A 32. gödörben talált tálnál az egyenesre vágott peremet kicsipkézte a készítő. Kimutatható a leletanyagban az is, hogy elkészítették az alapformát a belső díszes tálhoz valamilyen ok miatt azonban mégsem díszítették a belső felületet. Az edénykészítés sajátos technikáját lehetett még megfigyelni néhány töredéknél: a huratechnika alkalmazásánál szélesebb, lapos agyagszalagokat is használtak, amelyeket ma is látható módon az edény mindkét oldala felé eldolgoltak, így a külső oldalon a perem alatti bekarcoláshoz hasonló, elváló felület jött létre (11. gödör (4. kép 1-2), 32. gödör). Mindezekből a sajátos, egyedi jellemzőkből arra következtetünk, hogy ezeket az edényeket ugyanaz a fazekas készítette, így datálói értékük is van, hiszen rövid idő (max. néhány év) alatt gyűlhetett fel a telepen ez a kerámia.

Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült leletek közül a különleges tárgyak kategóriája gyarapodott két újabb elemmel a phallosz alakú csüngővel (16. kép 1) és az oltárka vagy trónusszerű bútormodelleként elképzelhető miniatűr agyagtárggyal (4. kép 8).

A Somogyvár-Vinkovci kultúra kevés, hitelesen feltárt telepén megfigyelt települési jelenségekhez is új adatokat szolgáltatott e lelőhely. Nagykanizsa – Inkey kápolnán az ásató az alábbiakat tudta megfigyelni: „A kora bronzkori objektumok közül egy biztosan lakógödör volt (19. obj.), amelynek lépcsőzetes bejárata a délkeleti sarokban volt. A hozzácsatlakozó rész szabályos téglalap alakú. A lakógödört eredetileg 240 cm mélységűre kiásták, ezután valami miatt betöltötték 125-130 cm mélységű szintig. A lakógödör padlószintjét ebben a mélységben találtuk meg, a padlószint erősen átégett, sok paticstörredék feküdt rajta. A lakógödör délnyugati sarkában találtunk csak cölöpnyomot, amelyik 170 cm mélységű volt.“ (HORVÁTH 1984, 12). Az előzetes közlésben Horváth L. terménytároló veremként határozta meg a 12. és 92. objektumot. A 92. objektumnál „... világosan megfigyelhettük, hogy a szabályos hordó alakú verem oldalát valamilyen szerves anyaggal bélelték ki, amely feltételezően vesszőfonat volt.“ (HORVÁTH 1984, 12). Az ásatási összesítő térképen (HORVÁTH 1984, 4. kép) jól látszik, hogy a Somogyvár-Vinkovci kultúra gödre

a feltárt terület ÉNy-i részén található, laza szerkezetben, nem ritkán egymástól 15-20 m-re. Ez a jelenség a Somogyvár-Vinkovci kultúra többi, ásatásból ismert településénél is megfigyelhető, így pl. Zók-Várhegyen (ECSEDY 1983, 71), Szaván (ECSEDY 1979, Abb. 2), Börzöncén (BONDÁR 1995, 232-233). Az említett telepek közül hasonló a település mérete, így Szaván 10-15.000 m²-re (ECSEDY 1979, 117), Börzöncén 8-10.000 m²-re (BONDÁR 1995, 198) Nagykanizsa – Inkey kápolnán 8-10.000 m²-re becsülhető a nagysága. Összehasonlítható még a feltárt terület mérete: Szaván 600 m², Börzöncén 763 m², Nagykanizsa – Inkey kápolnán 6000 m² volt, ez utóbbi lelőhelyen a kora bronzkori település ennél kisebb területre korlátozódott. Szaván 19 gödör, Börzöncén 29, Nagykanizsa – Inkey kápolnán 22 gödör került elő a telepből. Ez utóbbi két lelőhelyen a feltárt gödrökből Börzöncén 3-ban, Nagykanizsa – Inkey kápolnán 2 gödörben volt nagy mennyiségű leletanyag, a többi csak néhány edénytöredéket tartalmazott. A Somogyvár-Vinkovci kultúra településein gyakran kerülnek elő üres gödrök is, amelyeknek csak a betöltéséből lehet arra következtetni, hogy e kora bronzkori kultúrához köthetők.

Nagykanizsa – Inkey kápolnán feltárt település a kora bronzkorban egyrétegű, rövid életű telep volt, amelyre a viszonylag nagy felületű (6000 m²) ásatáson előkerült egyetlen ház, a relatíve hamar betöltődött hulladék-gödörök és a kerámiakészítésénél megfigyelt egyedi jellegzetességek utalnak. A Nagykanizsa – Inkey kápolnán előkerült leletanyag analógiáit elsősorban a mintegy 20 km-re fekvő Börzönce-Temetői dűlő

lelőhelyen és a Börzöncéhez talált párhuzamok előfordulási helyén találjuk meg. Nagykanizsa – Inkey kápolnán nem találtunk új kulturális kapcsolatra utaló elemeket a kerámiában. Az analógiák távoli vidékekhez kötik lelőhelyünket is, csakúgy, mint a közeli Börzöncét, amelynél leletekkel alátámasztható kapcsolatokat lehetett kimutathatni a Coțofeni-, Gyula-Roșia-, Glina III-Schneckenberg kultúrával, a Belotić-Bela Crkva csoporttal, a Ljubljana kultúrával és a Proto-Nagy-révvel (BONDÁR 1995, 237). E távoli vidékekkel is kimutatható kapcsolatokat a kocsi általános használatának idején már egyáltalán nem tartjuk megfelelőnek. Nagykanizsa – Inkey kápolnán is kizárólag a Somogyvár-Vinkovci kultúra leletanyaga került elő a kora bronzkorból, amely kevés, megbízható analógiája alapján, a Vinkovci A-val jellemezhető időszakra datálható. A vizsgált területen, azaz a Zala folyótól D-re, előzményként badeni és kostolaci népesség mutatható ki, mind a vučedoli (amely a Dunántúlon Baranya, Tolna és Somogy megyében megvan), mind a makói népesség (amely pl. a Dunántúl É-i és középső térségében megtelepült) jelen ismereteink szerint hiányzik a térségben, így itt a korai bronzkort egyelőre a Somogyvár-Vinkovci kultúra képviseli.

Nagykanizsa – Inkey kápolna feldolgozásával egy újabb, hitelesen feltárt település anyagával járulhattunk hozzá a kora bronzkori Somogyvár-Vinkovci kultúra települési jelenségeinek és leleteinek megismeréséhez.

A kézirat lezárva 2000. márciusában.

Jegyzetek:

¹ NTM. 80.18.20; 80.27.30; 80. 30.20

² A belső díszes talpas tálakkal összefüggő kronológiai kérdésekkel egy másik tanulmányban (Bondár Mária: Adatok a DNy-Dunántúl kora bronzkori kutatási problémáihoz. Megjelent a Zalai Múzeum 10. kötetében) foglalkozunk, így itt ezt a témakört nem érintjük.

³ A táblákat tervezte és szerkesztette: a szerző. Profilok és rajz: Hrivnák Péter Pál, MTA Régészeti Intézete. Fotók: Kádas Tibor, MTA Régészeti Intézete.

Irodalom:

- BÄCUET 1998**
Băcuț, Sandra: Un cărucior de lut descoperit la Bădăcin (jud. Sălaj) – A clay wagon discovered at Bădăcin (Sălaj county). *Apulum* 35 (1998) 37-41.
- BÁNDI 1979**
Bándi Gábor – Petres Éva – Maráz Borbála: Baranya megye az őskorban. In: Baranya megye története az őskortól a honfoglalásig. (szerk.: Bándi Gábor) Pécs 1979. 9-220.
- BÓNA 1960**
Bóna, István: Clay Models of Bronze Age Wagons and Wheels in the Middle Danube Basin. *ActaArchHung* 12 (1960) 83-111.
- BÓNA 1965**
Bóna, István: The Peoples of Southern Origin of the Early Bronze Age in Hungary I-II. *Alba Regia* 4-5 (1963-1964) [1965]. 17-63.
- BONDÁR 1990**
Bondár, Mária: Das frühbronzezeitliche Wagenmodell von Börzönce. *CommArchHung* 1990 77-91.
- BONDÁR 1992**
Bondár Mária: Kora bronzkori kocsimodell Börzöncéről. *Zalai Múz* 4 (1992) 113-127.
- BONDÁR 1995**
Bondár, Mária: Early Bronze Age settlement patterns in South-West Transdanubia. *Antaeus* 22 (1995) 197-268.
- BOROFFKA 1994**
Boroffka, Nicolaus: Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zur erforschung der Bronzezeit in Südosteuropa. *Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie*. Bd. 19. 1994, 1-2.
- CSÁNYI – TÁRNOKI 1992**
Csányi, Marietta – Tárnoki, Judit: Katalog der ausgestellten Funde. In: Bronzezeit in Ungarn. Forschungen in Tell Siedlungen an Donau und Theiss. Ausstellungskatalog. (szerk.: Bóna István) Frankfurt am Main 1992, 175-211.
- DANI 1998**
Dani János: A kora bronzkori Nyírség-kultúra települései Polgár határában. *DDMÉ* 1997-1998 [1999] 49-128. – Siedlungen der frühbronzezeitlichen Nyírség-Kultur in der Umgebung von Polgár.
- DIMITRIJEVIĆ 1982**
Dimitrijević, Stojan: Die frühe Vinkovci-Kultur und ihre Beziehungen zu Vučedoler Substrat. *OpuscArch* 7 (1982) 7-36.
- DURMAN 1988**
Durman, Aleksandar: Vučedolska kultura. The Vučedol Culture. in: Vučedol three thousand years B.C. (ed.: A. Durman.) Zagreb 1988
- ECSEDY 1979**
Ecsedy, István: Die Siedlung der Somogyvár-Vinkovci Kultur bei Szava und einige Fragen der frühbronzezeit in Südpannonien. *JPMÉ* 23 (1978) [1979] 97-136.
- ECSEDY 1980**
Ecsedy István: Bronzkori leletek Lánycsókrról. *JPMÉ* 24 (1979) [1980] 95-112.
- ECSEDY 1983**
Ecsedy István: Ásatások Zók-Várhegyen (1977-1982) (Előzetes jelentés) *JPMÉ* 27 (1982) [1983] 59-105.
- HORVÁTH 1984**
Horváth László: Előzetes jelentés a Nagykanizsa – Inkey sírkápolna melletti lelőhely feltárásáról. *ZGy* 18 (1984) 7-25.
- HORVÁTH 1994**
Horváth László: Nagykanizsa és környékének története az újkőkortól a római kor végéig. In: Nagykanizsa története I. (szerk.: Rózsa Miklós) Nagykanizsa 1994. 85-141. o.
- KALICZ 1968**
Kalicz, Nándor: Die Frühbronzezeit in Nordost-Ungarn. Bp. 1968. (ArchHung 45.)
- KALICZ 1984**
Kalicz, Nándor: Die Makó-Kultur. In: Kulturen der Frühbronzezeit das Karpathenbeckens und Nordbalkans. (Hrgs. N. Tasić) Beograd 1984, 93-107.
- KULCSÁR 1999**
Kulcsár Gabriella: Kora bronzkori belső díszes tálak a Dunántúlon. – The early Bronze age internally decorated bowls from the Transdanubia. *Savaria* 24/3 1998-1999. 115-139.
- MACHNIK 1987**
Machnik, Jan: Kultury z przelomu eneolitu i epoki brazu w strefie karpackiej. Wroclaw-Warszawa-Kraków-Gdansk-Lódz 1987.
- MACHNIK 1991**
Machnik, Jan: The earliest Bronze Age in the Carpathian Basin. Bradford 1991.
- MARKOVIĆ 1981**
Marković, Zorko: Vučedolska kultura u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. *AV* 32 (1981) 219-290.
- MEDUNOVÁ – BENEŠOVÁ 1964**
Medunová-Benešová, A.: Eneolitické výšinné sídlisko Staré Zámky v Brně-Lišni. – Die Äneolithische Höhensiedlung Staré Zámky in Brno-Lišen. *PA* 55 (1964) 91-155.

PETROVIČ 1991

Petrović, Jelka: Nalazi vinkovačka kulture na Golotu. – Finds of the Vinkovci Culture from Golokut. RVM 33 (1991) 7-16.

PRAISTJUGZEM

Praistorija Jugoslavenskih Zemalja. III Eneolit. (szerk.: Tasić, N.) Sarajevo 1983.

PROX 1941

Prox, A.: Die Schneckenberg Kultur. Kronstadt 1941.

ROMAN 1976

Roman, Petre: Cultura Coțofeni. București, 215 old.

SCHUSTER 1996

Schuster, Cristian: Despre cărucioarele din lut ars din epoca bronzului de pe teritoriul României. – Über die Tonwagenmodelle auf dem Gebiete Rumäniens in der Bronzezeit. Thraco-Dacica 17/1-2 (1996) 117-137.

SZABÓ 1992

Szabó Géza: A Dunaföldvár-Kálvária tell-település kora bronzkori rétegsora. WMMMÉ 17 (1992) 35-94.

TÁRNOKI 1999

Tárnoki Judit: Bronzkori kocsimodell Törökszentmiklós-Terehalomról. Savaria 24/3 1998-1999. 165-177.

TASIĆ 1984

Tasić, Nikola: Die Vinkovci-Kultur. In: Kulturen der Frühbronzezeit das Karpathenbeckens und Nordbalkans. (Hrsg. N. Tasić) Beograd 1984, 15-32.

TUDOR 1982

Tudor, Ersilia: Neue Angaben zur frühen Bronzezeit in Südromänien. Dacia 26 (1982) 59-75.

Frühbronzezeitliche Siedlung von Nagykanizsa – Inkey Kapelle

Auf dem Fundort Nagykanizsa-Inkey Kapelle wurden die Siedlungsreste der Somogyvár-Vinkovci Kultur von Horváth László freigelegt, (Abb. 1.) worüber er in einer Vorpublikation berichtete (HORVÁTH 1984, 12). In der vorliegenden Studie bearbeitet der Autor das frühbronzezeitliche Material der Rettungsgrabungen von Horváth L. in den Jahren 1979-81 und 1991. Das Fundmaterial wird ausführlich analysiert, während dessen festgestellt werden kann, dass die typische Technologie der Somogyvár-Vinkovci Kultur auch in dem Fall des hier zum Vorschein gekommenen Fundmaterials gut zu beobachten ist. Was das Material und die Bearbeitung betrifft, gibt es keine wesentlichen Unterschiede zwischen Grob-, und Feinkeramik. Für die frühbronzezeitlichen Keramikgegenstände, die auf dem Fundort Nagykanizsa-Inkey Kapelle ans Licht gebracht wurden, ist besonderer Formenreichtum charakteristisch. Die meisten Gefäßfragmente stammen aus Speichern und Töpfen. Verhältnismäßig viele Schüsselfragmente wurden auch freigelegt. Es gibt weniger Krüge, Kannen - in dem Inventarmaterial sind kaum Tassenfragmente. Es gibt keine zylindrische Flasche, und auch keine Gefäßfragmente mit geteiltem oder asymmetrischem Henkel sind zum Vorschein gekommen.

Während der Arbeit an Nagykanizsa-Inkey Kapelle verwendete der Autor (BONDÁR 1995) die Typologie

von Börzönce, in der vorliegenden Arbeit werden jene Typenabkürzungen gebraucht, so werden die einzelnen Typen jetzt nur kurz beschrieben.

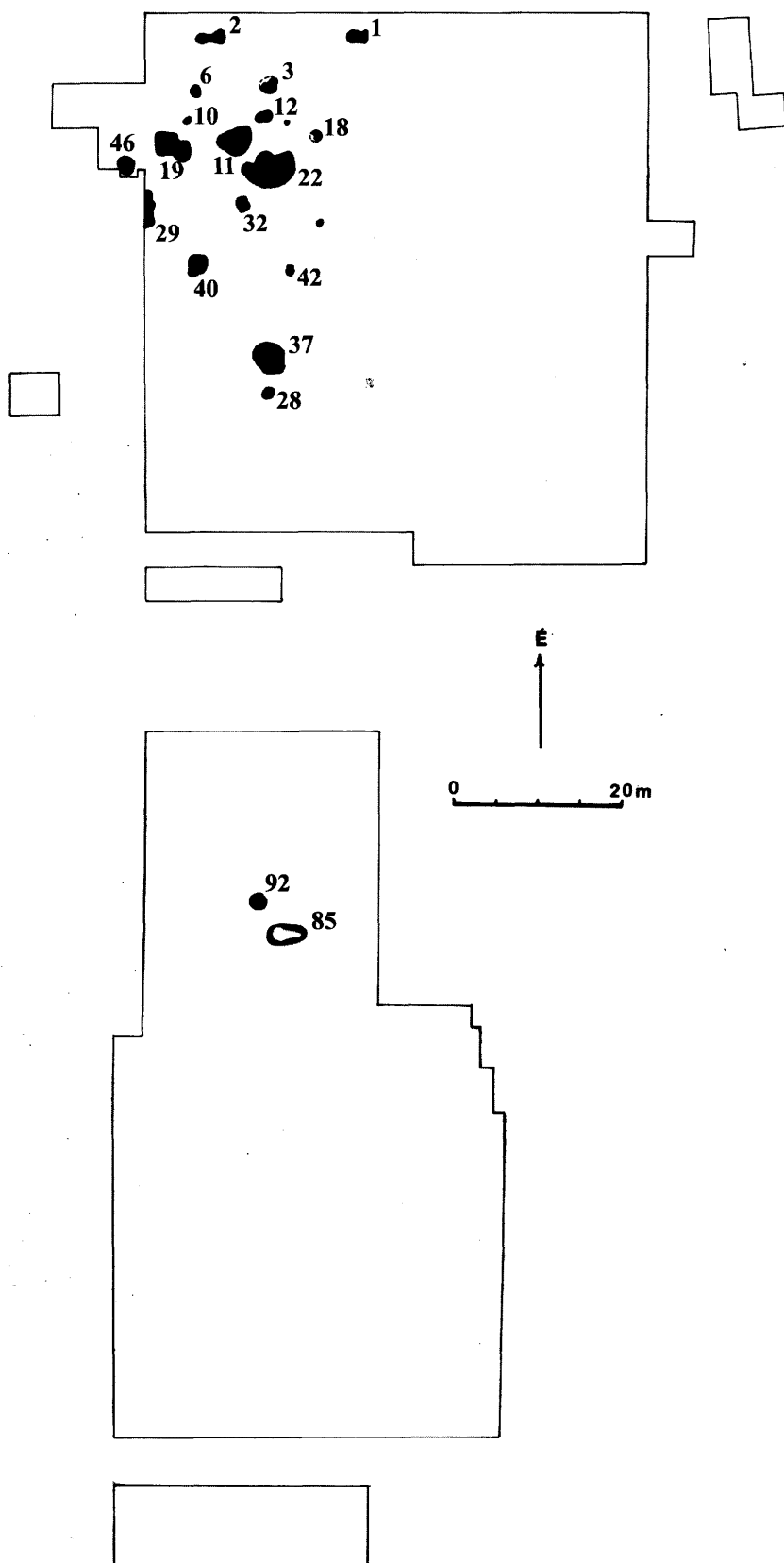
Wenn man sich einen Überblick über Nagykanizsa-Inkey Kapelle verschafft, stellt man fest, dass nicht alle Typen, die in Börzönce freigelegt wurden, auf der Kapelle Nagykanizsa-Inkey zum Vorschein kamen. Es gab aber solche Gefäßarten, deren Umrisse auf Grund der Fragmente aus Börzönce nur noch zu ahnen waren. Durch weitere Informationen kann die Bestimmung der Typen z.B. H/8, H/9 und EF/7 ergänzt werden, neuer Typ ist die Speicher-Amphora. Der Fundort Nagykanizsa-Inkey diente mit einer reichen und abwechslungsreichen Menge von Schüsseln. Wir hatten die Möglichkeit sowohl neuere Exemplare der Schüssel mit Innenverzierung, als auch deren unverzierten Variante kennen zu lernen. Es ist gelungen, in dem Fundmaterial auch einige von solchen technischen Merkmalen festzusetzen, die der Autor z.B. im Fall von Börzönce nicht erfahren konnte. Unter den vielen Gefäßfragmenten kann in zahlreichen Fällen beobachtet werden, dass der Töpfer den Rand der Gefäße mit entschlossener Handbewegung waagrecht abgeschnitten hat. (Abb. 3, 5 Abb. 5, 9 Abb. 15., 4 Abb. 16, 6) Der waagrecht abgeschnittene Rand der Schüssel, die in der Grube 32. gefunden wurde, ist ausgezeichnet. In dem Fundmaterial ist auch auszuweisen, dass

die Grundform zur Schüssel mit Innenverzierung gefertigt worden war, trotzdem wurde die innerliche Oberfläche aus irgendwelchem Grund nicht verziert. Eine besondere Technik der Töpferei konnte noch im Falle einiger Fragmente beobachtet werden (Abb. 4, 1-2). Aus all diesen besonderen, eigenartigen Merkmalen kann der Autor darauf schließen, dass diese Gefäße von demselben Töpfer gefertigt worden sind, so haben sie auch bei der Datierung einen großen Wert, dieses Keramikmaterial konnte sich ja wähen kurzer Zeit (höchstens einige Jahre) angehäuft haben. Die Kategorie der außergewöhnlichen Gegenstände hat von den Funden aus der Kapelle Nagykanizsa-Inkey zugenommen; zwei weitere Elemente kamen zum Vorschein: das phallusförmige Anhängsel (Abb. 16. 1) und ein Altarchen oder ein Miniaturgegenstand, der auch als ein thronähnliches Möbelmodell vorstellbar ist. (Abb. 4. 8).

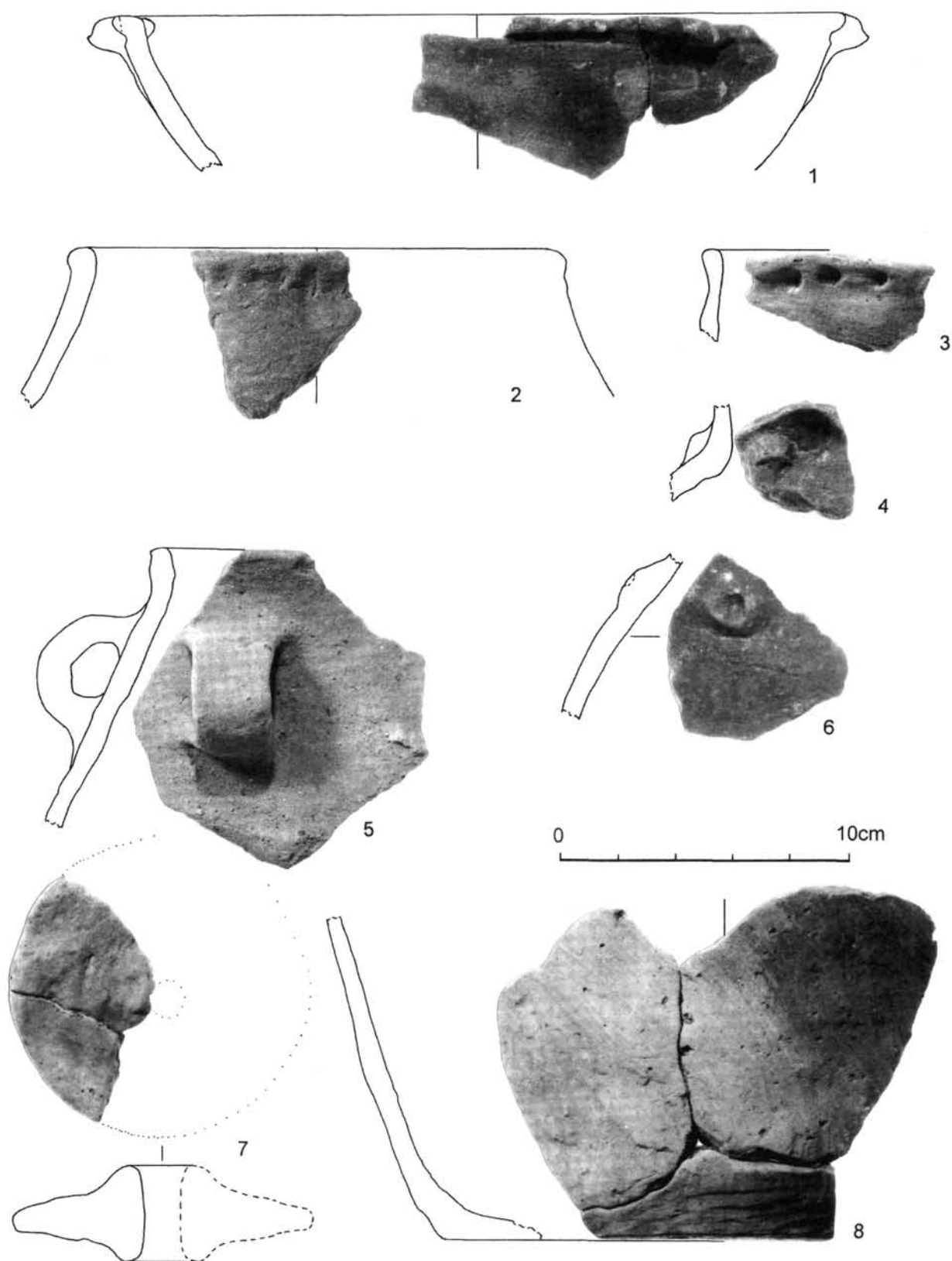
Die auf dem Fundort Nagykanizsa-Inkey Kapelle freigelegte Siedlung war in der Frühbronzezeit eine

einschichtige, für kurze Zeit bewohnte Siedlung, worauf das einzige Haus, das während der Ausgrabung auf verhältnismäßig großer Fläche (6000 m²) zum Vorschein kam, die relativ früh zugeschütteten Abfallgruben und die beobachteten Besonderheiten der Töpferei hinweisen. Die Analogie zum Fundmaterial ist vor allem auf dem 20 km entfernten Fundort Börzönce-Temetői dűlő (Börzönce Friedhof Flur) und auf dem Vorkommen der zu Börzönce gefundenen Parallelen zu finden, die kurzlebige Siedlung ist auf die Zeit Vinkovci A zu datieren. Auf dem Forschungsgebiet, d.h. südlich vom Fluss Zala ist die Badener und Kostolacer Bevölkerung auszuweisen, aber nach den vorhandenen Kenntnissen fehlt sowohl die Vučedoler als auch die Makóer Bevölkerung in der Gegend. So vertritt hier vorläufig die Somogyvár-Vinkovci Kultur die Frühbronzezeit.

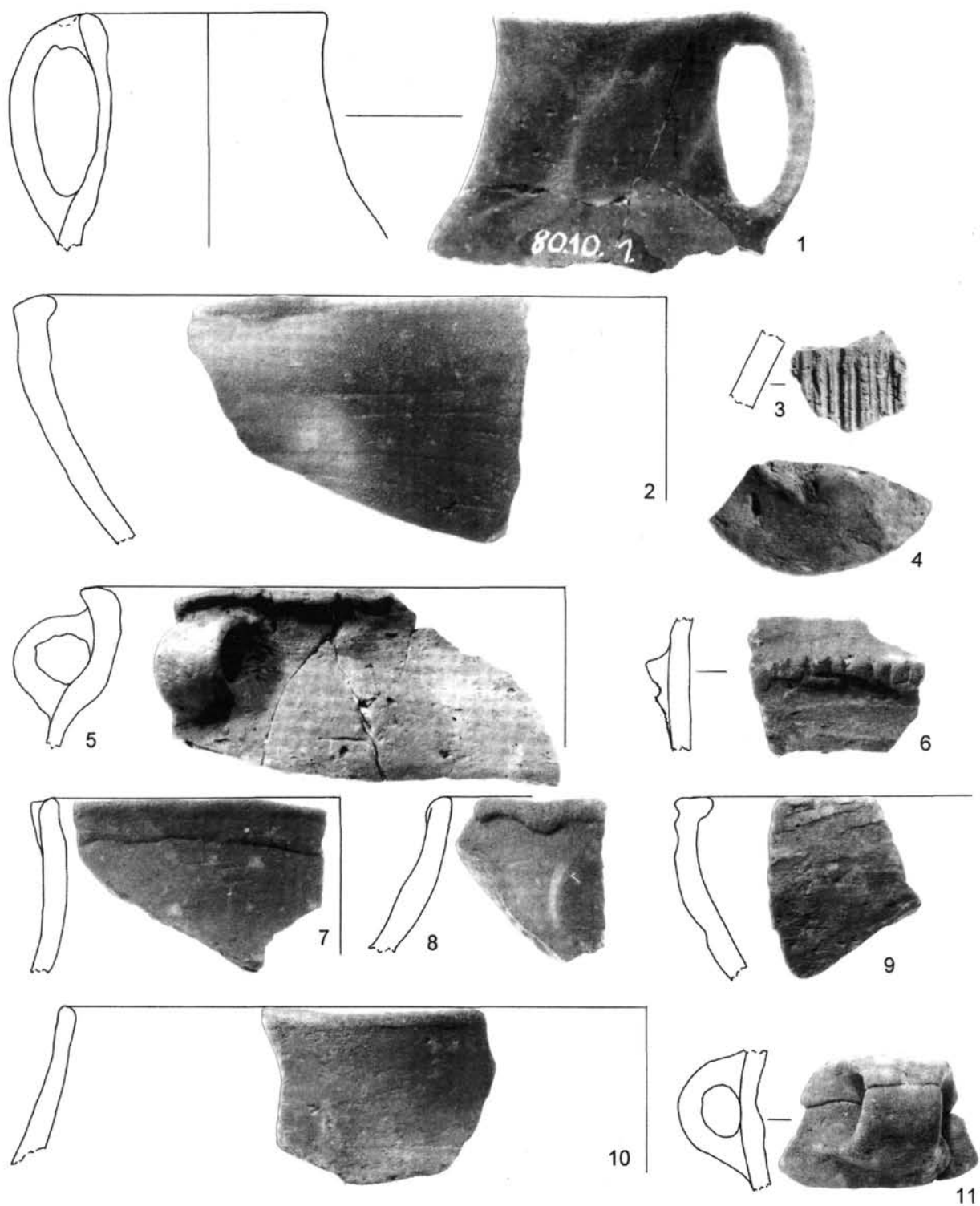
Übersetz von Judit Horváth

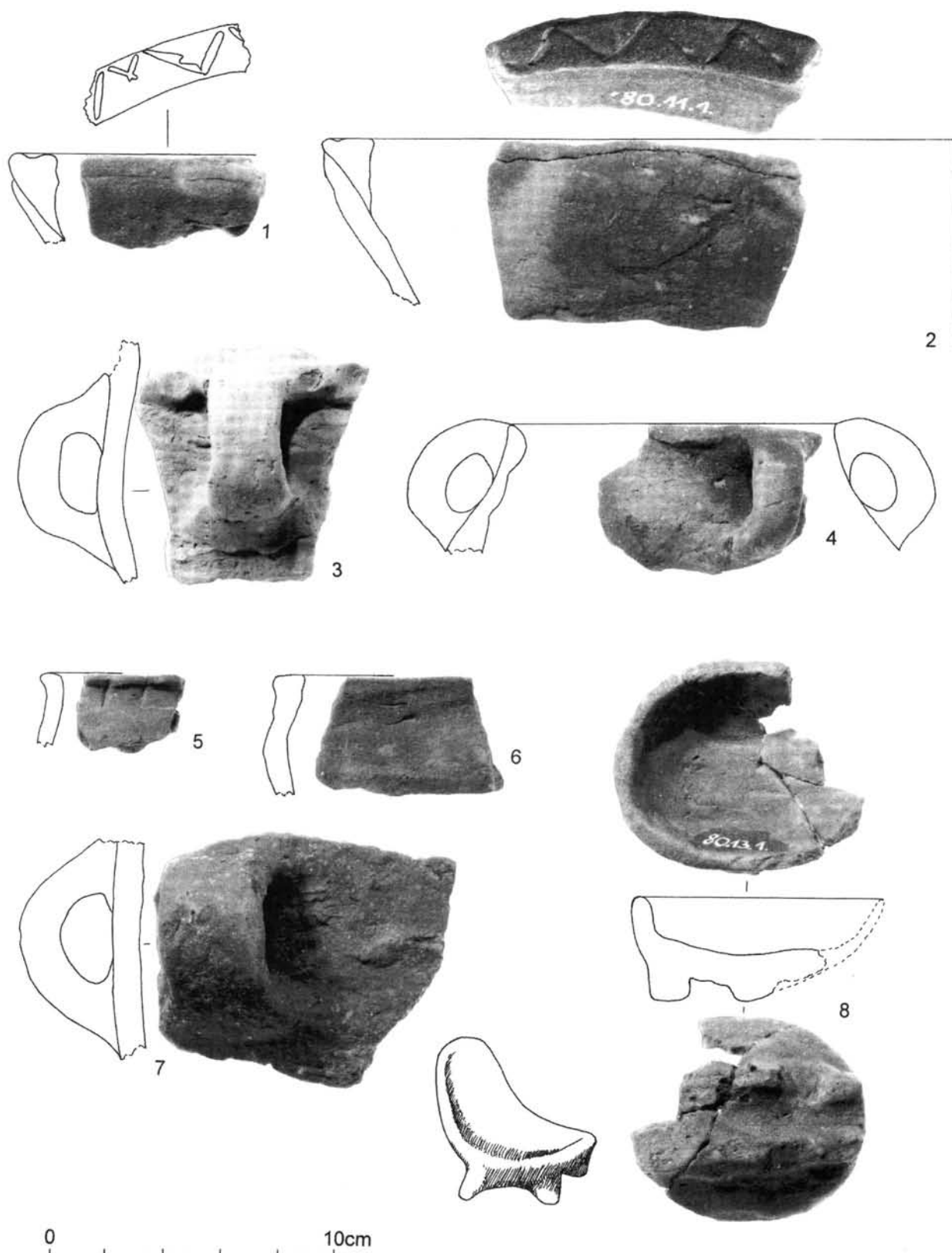
1. kép: Nagykanizsa-Inkey sírkápolna, ásatási alaprajz (kora-bronzkor)

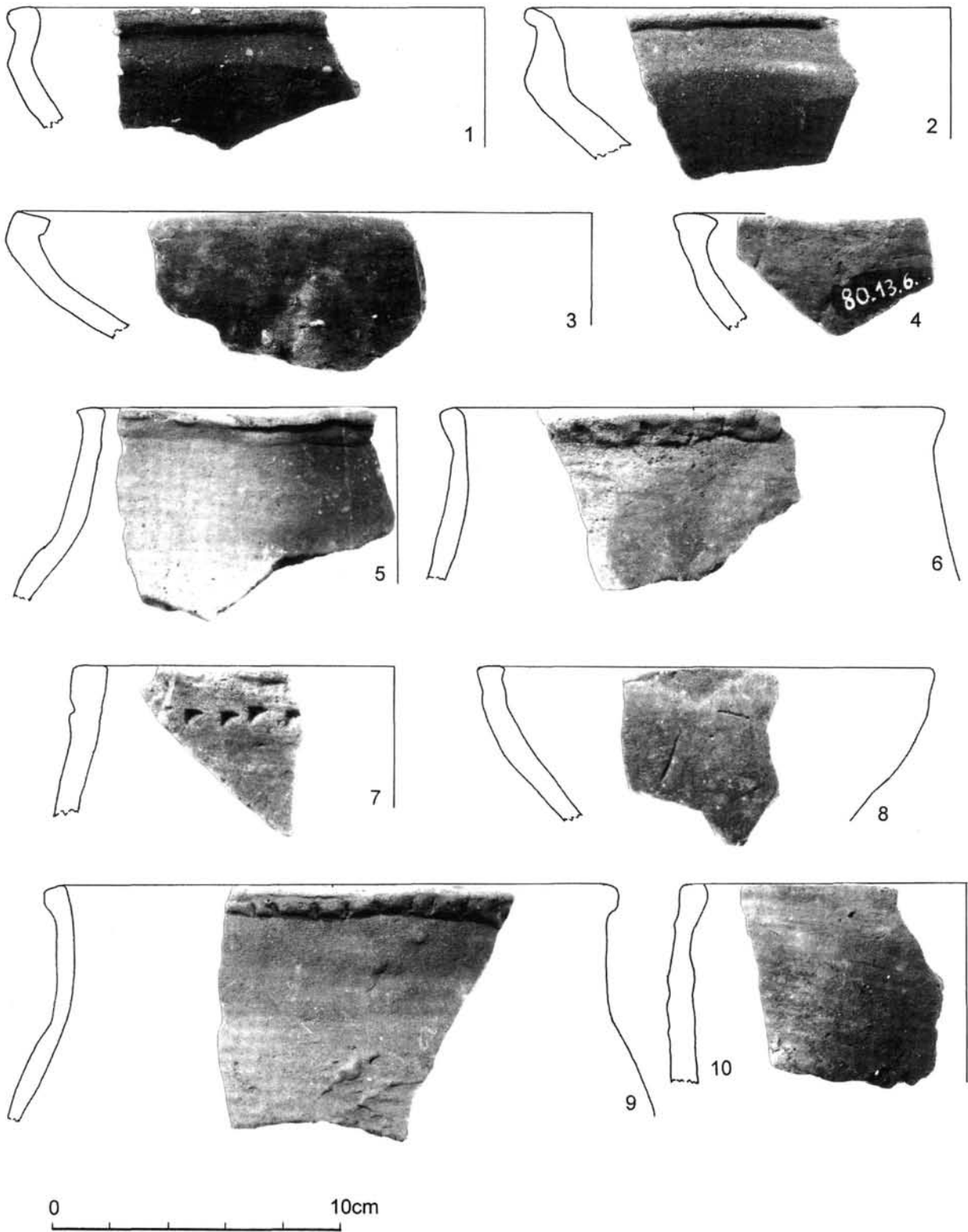
2. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-8: 1. gödör

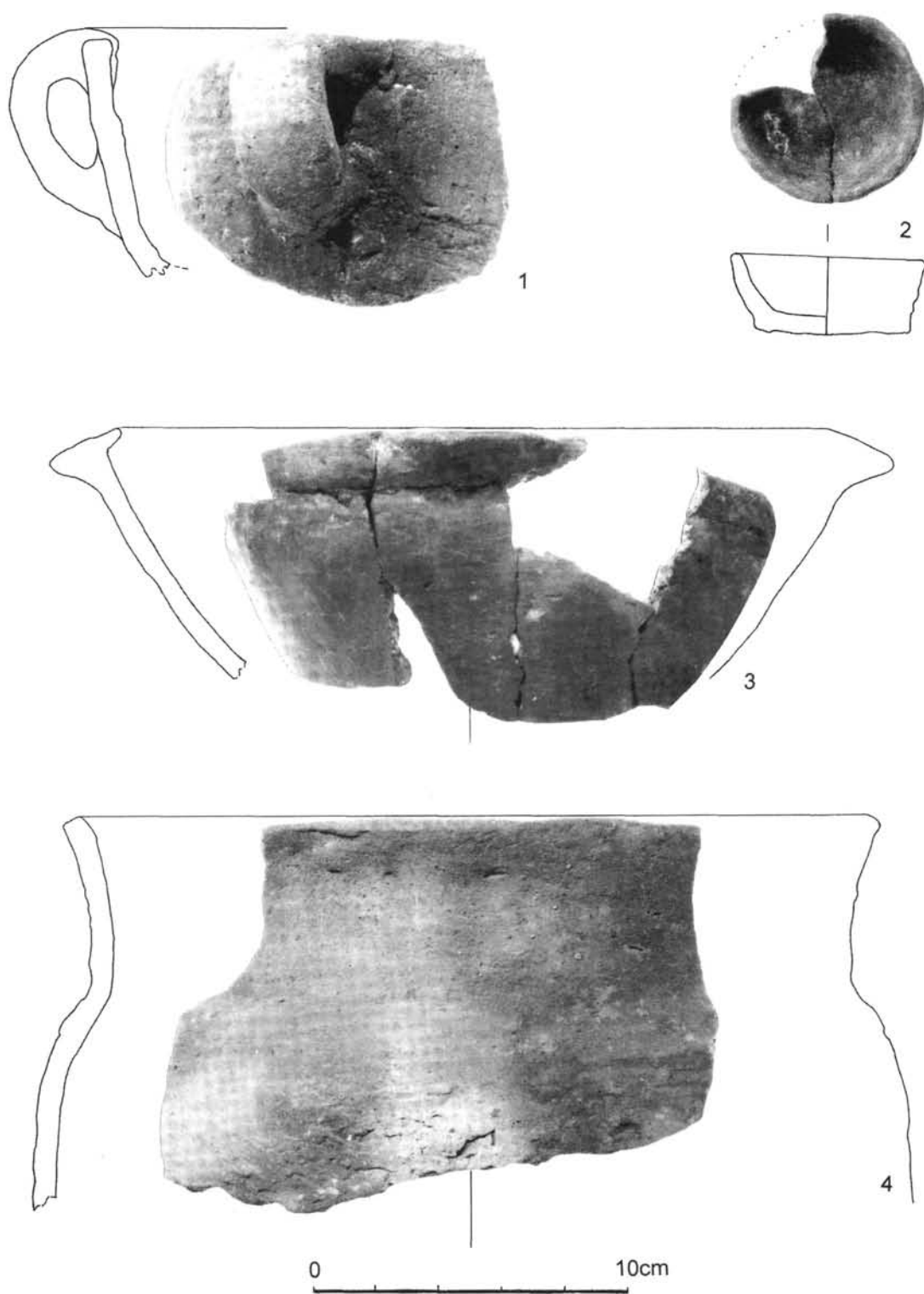
3. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-2, 5: 10. gödör; 3-4, 6-11: 14. gödör

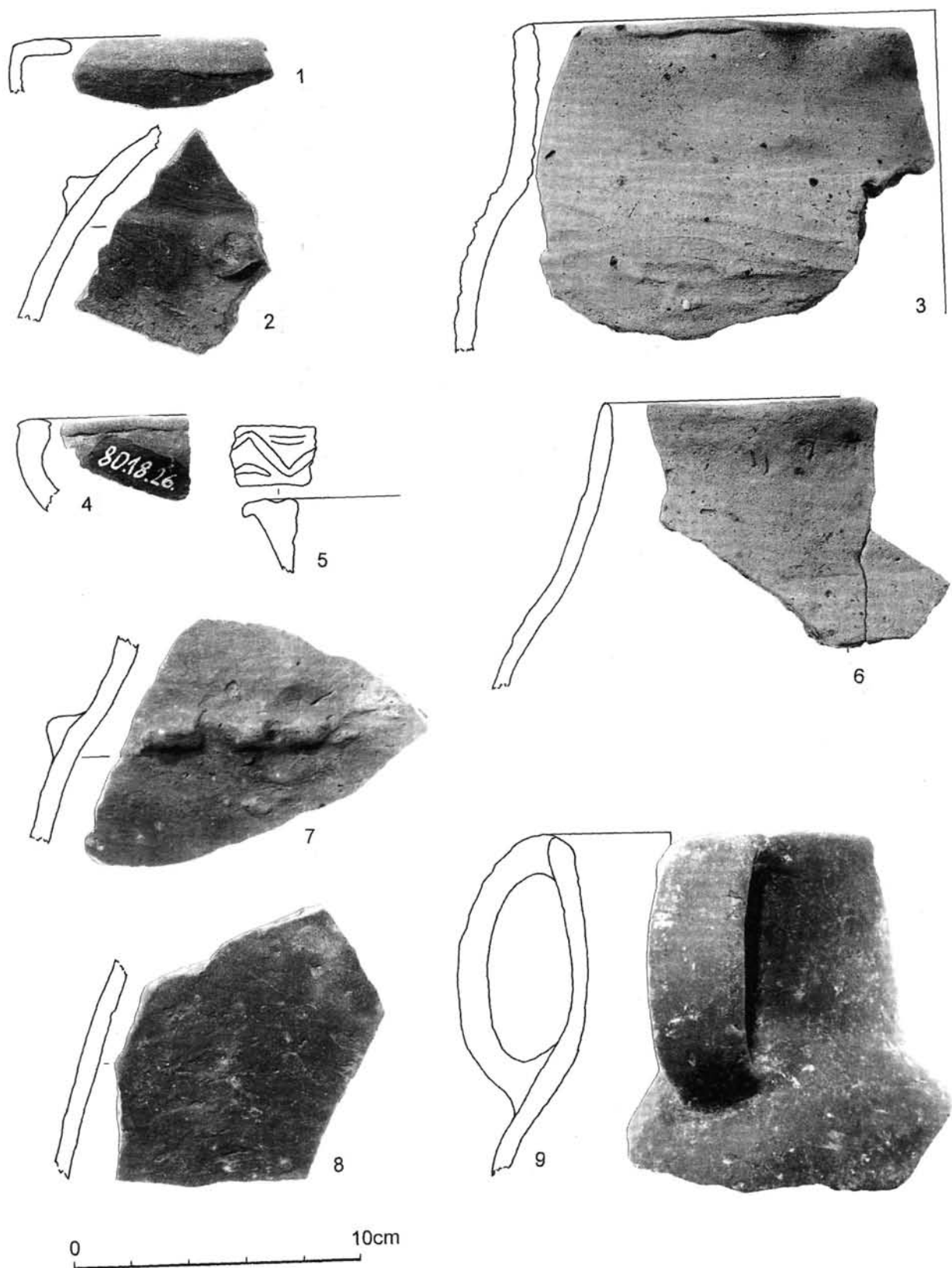
4. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-7: 11. gödör; 8: 12. gödör, az oltár- vagy trónus töredéke a valószínűsített rekonstrukcióval (PraistJugZem nyomán)

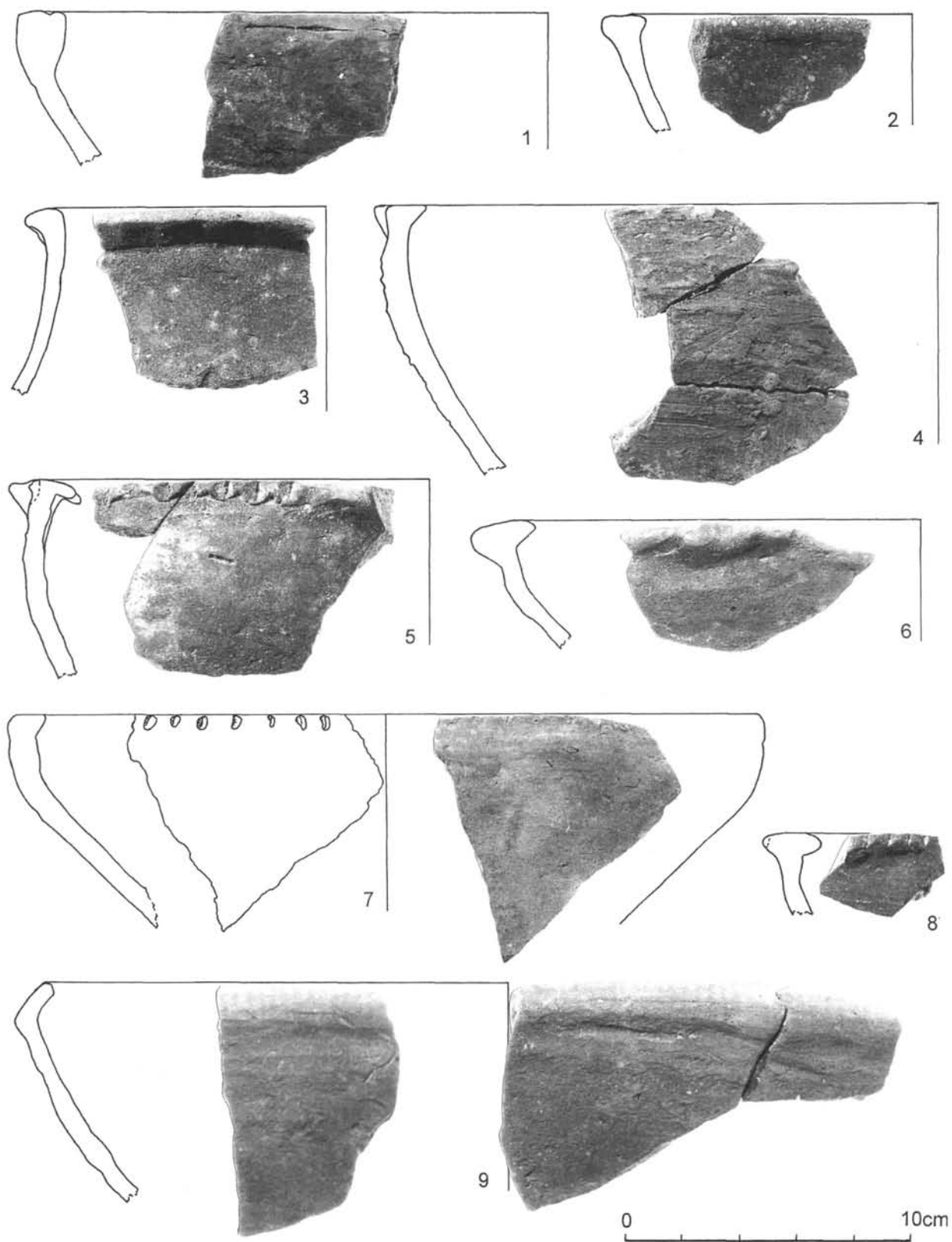
5 kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-10: 12. gödör

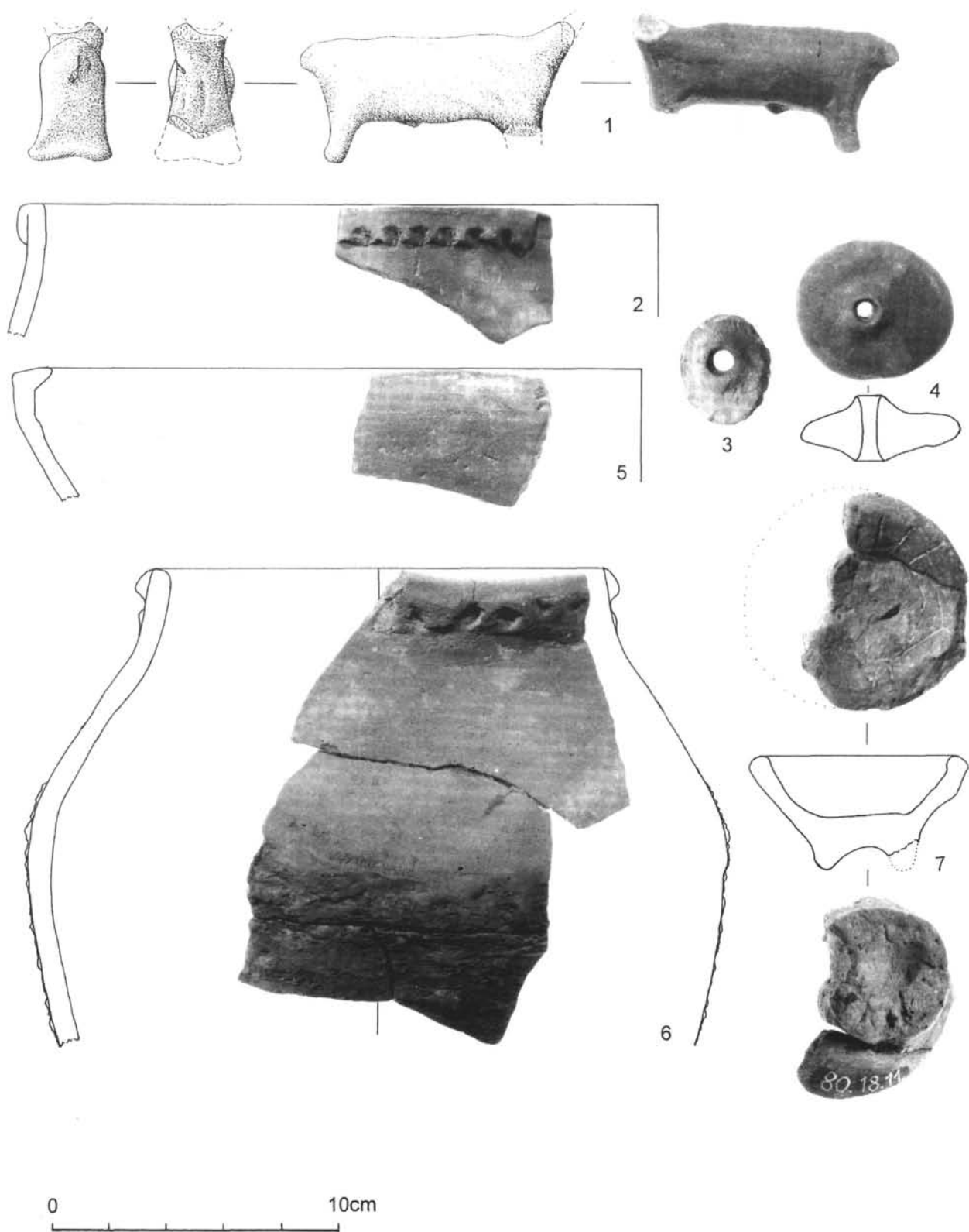
6. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-4: 19. gödör

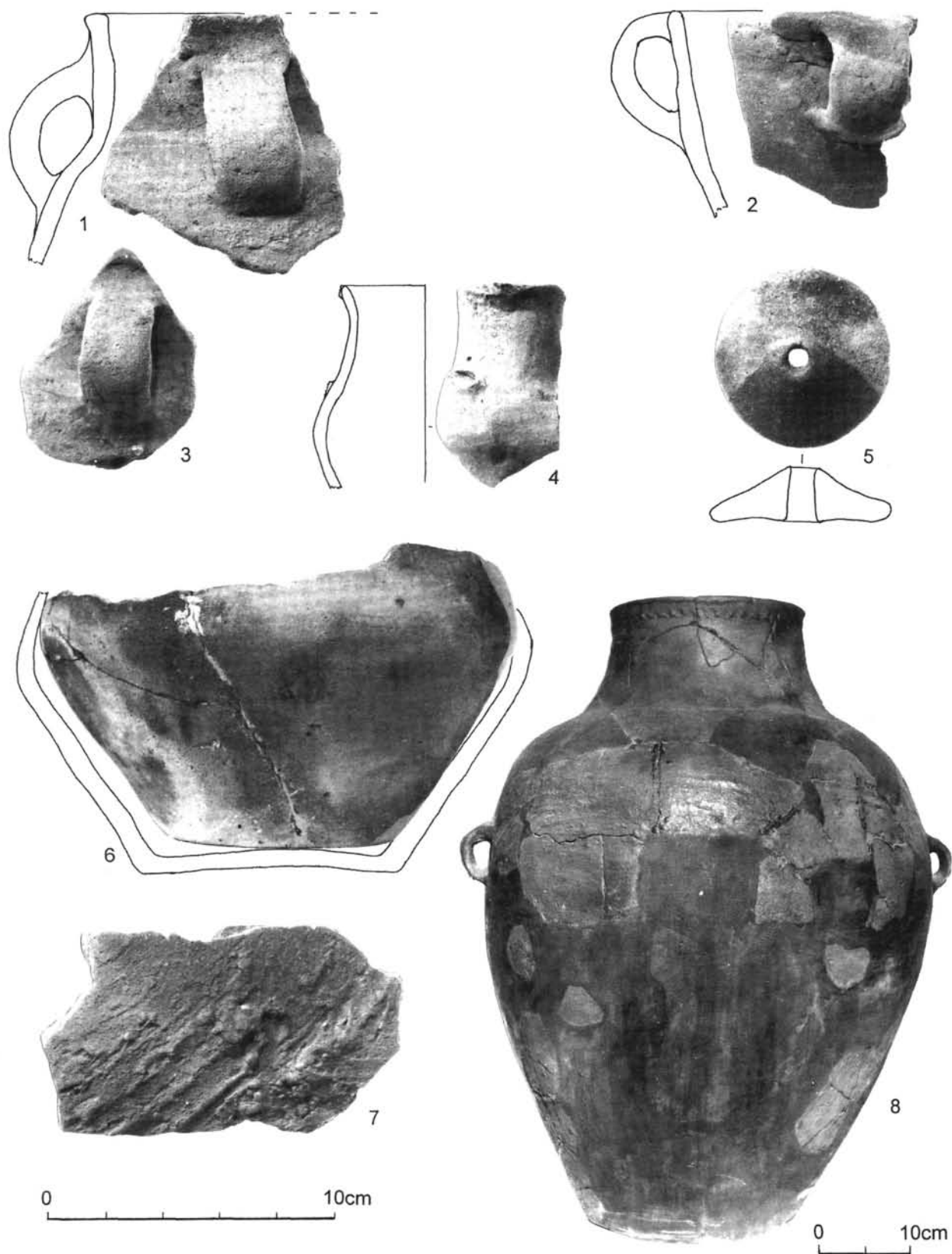
7 kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-9: 19. gödör

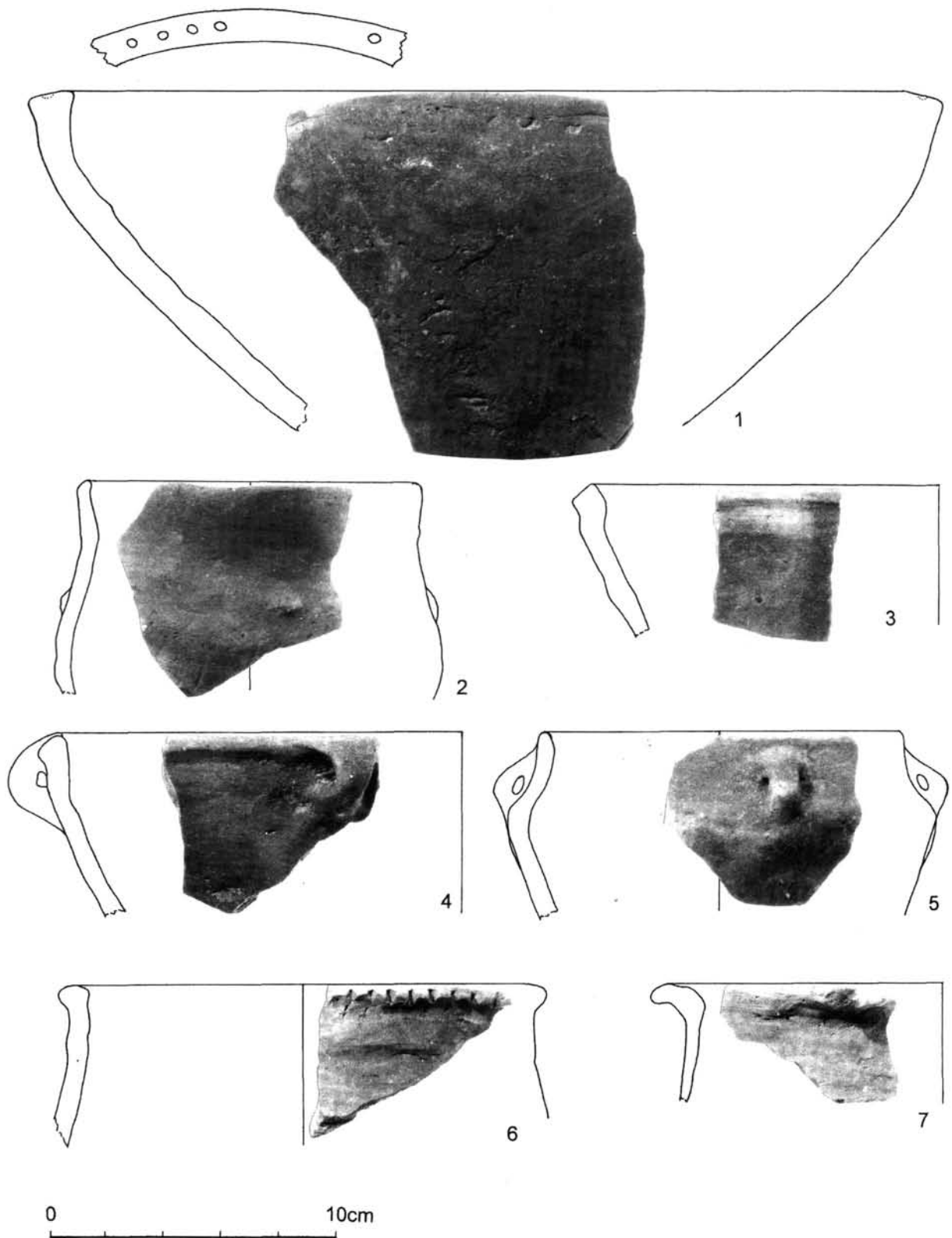
8. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-9: 19. gödör

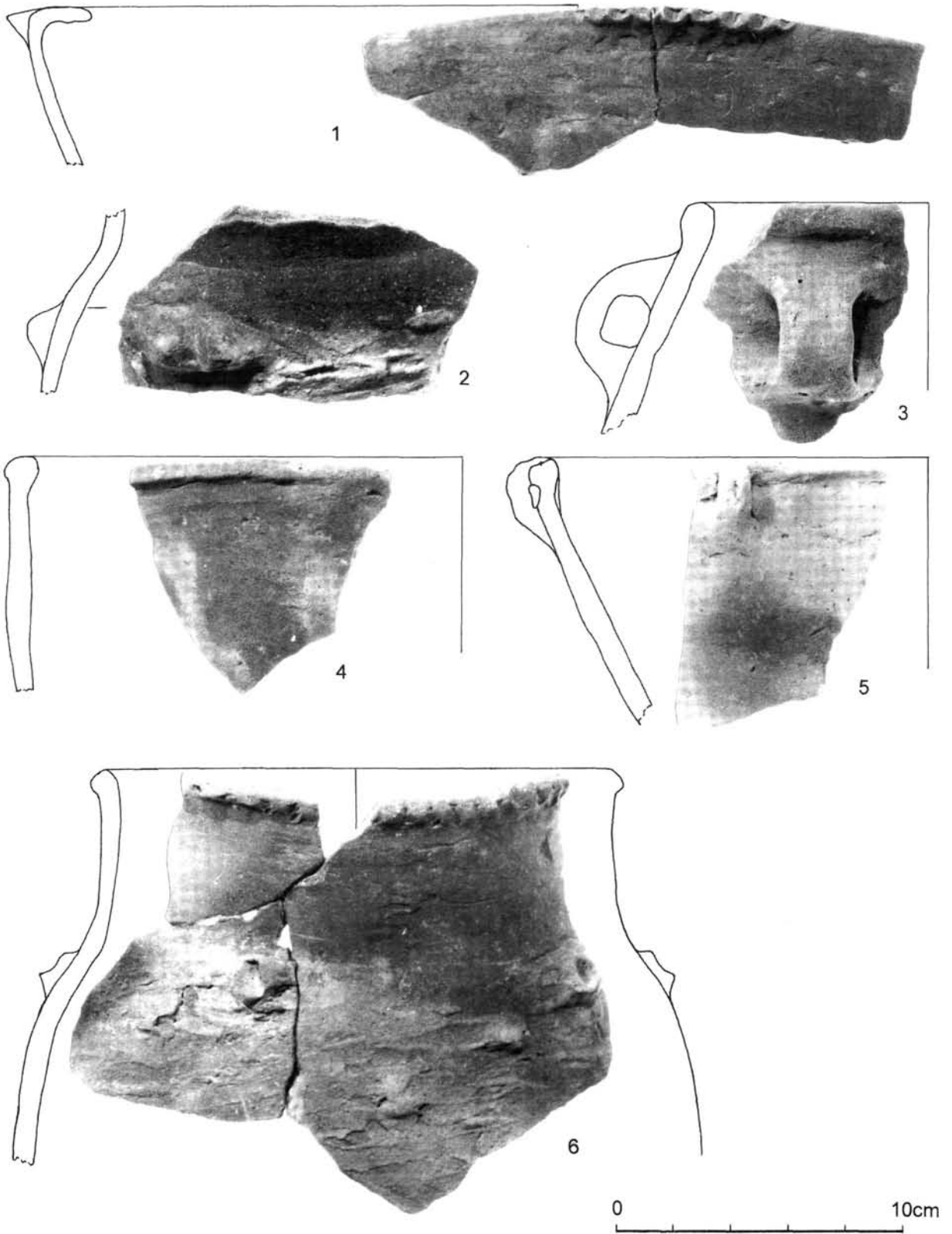
9 kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-7: 19. gödör

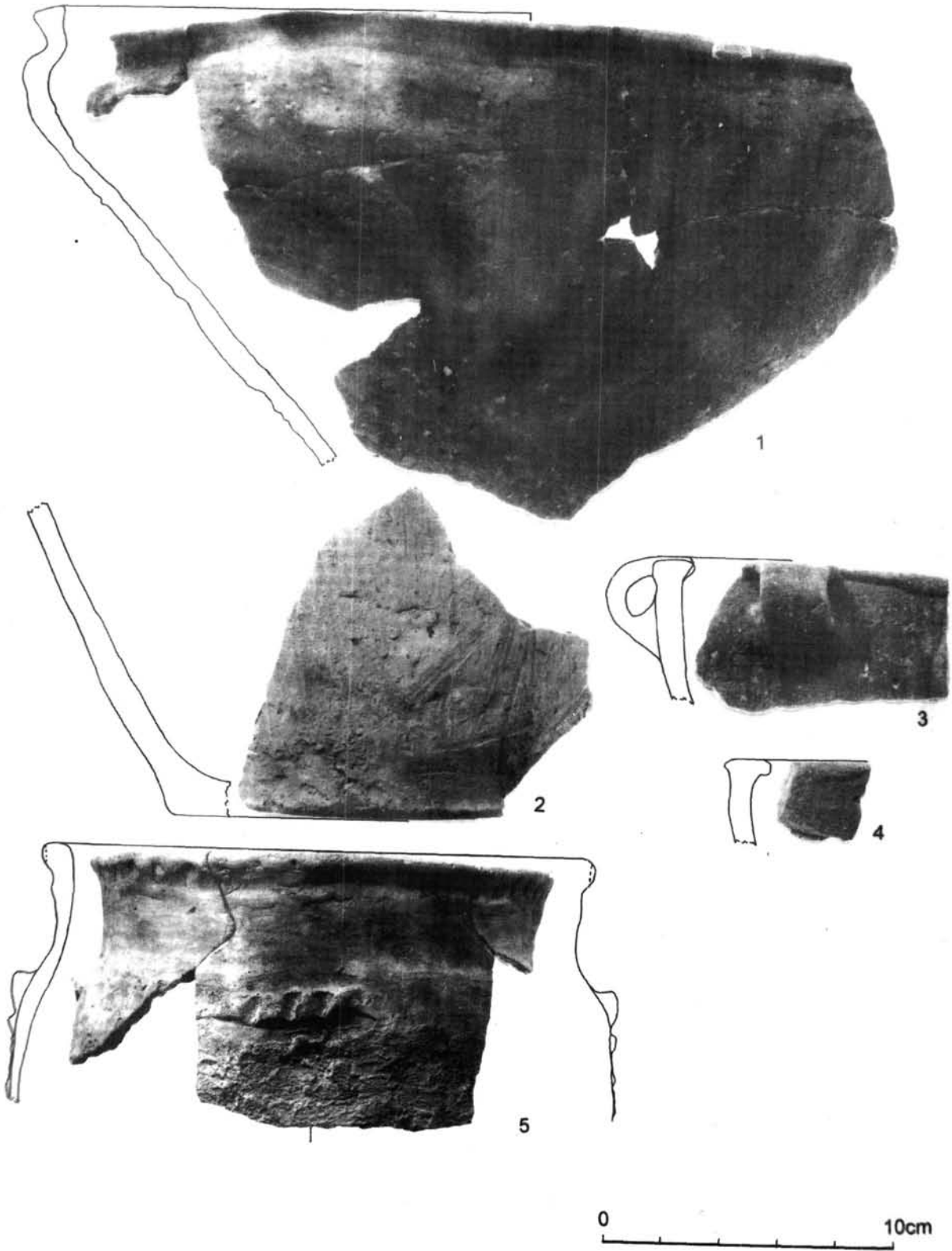
10. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-8; 19. gödör

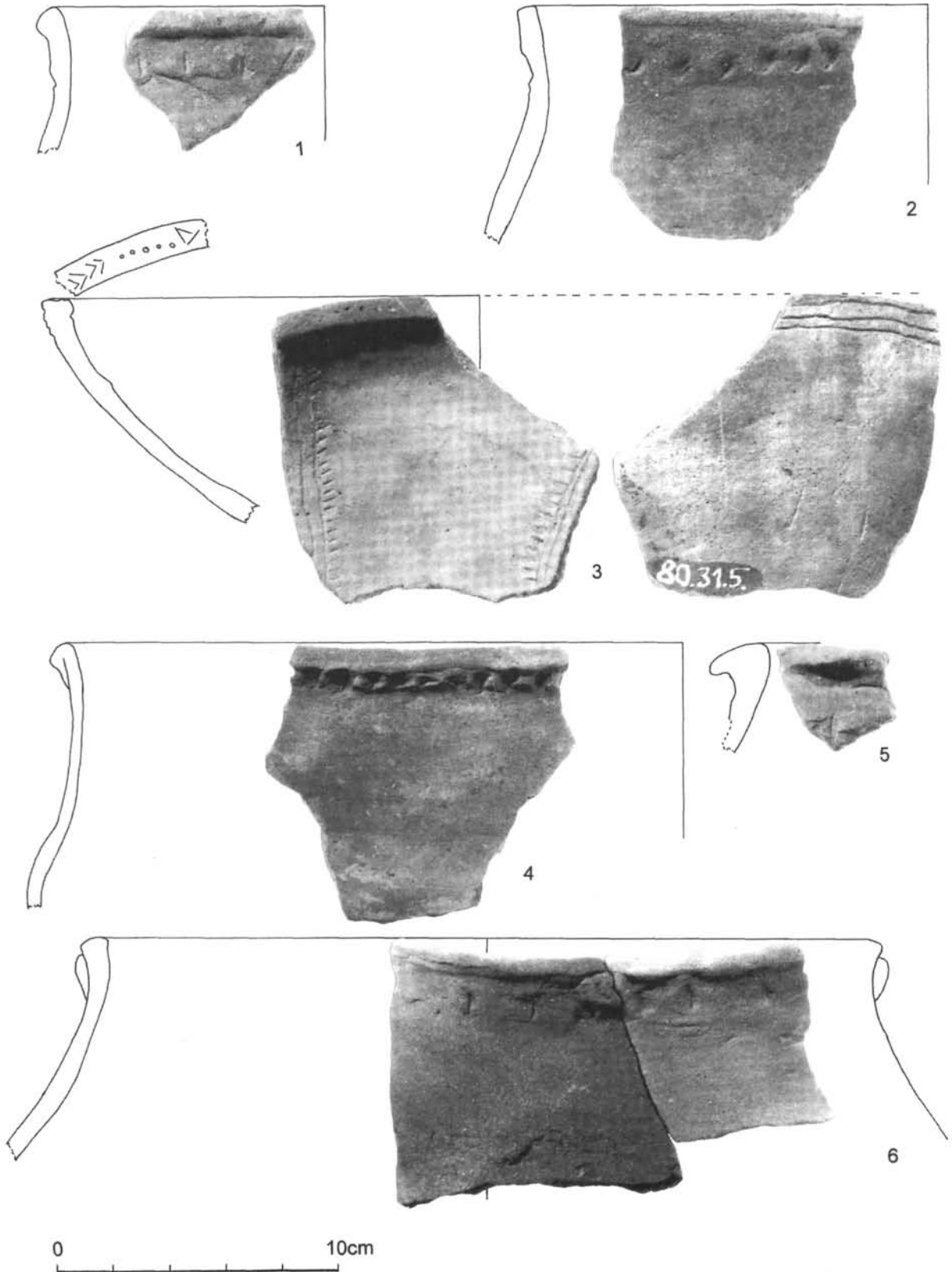
11. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-7: 28. gödör

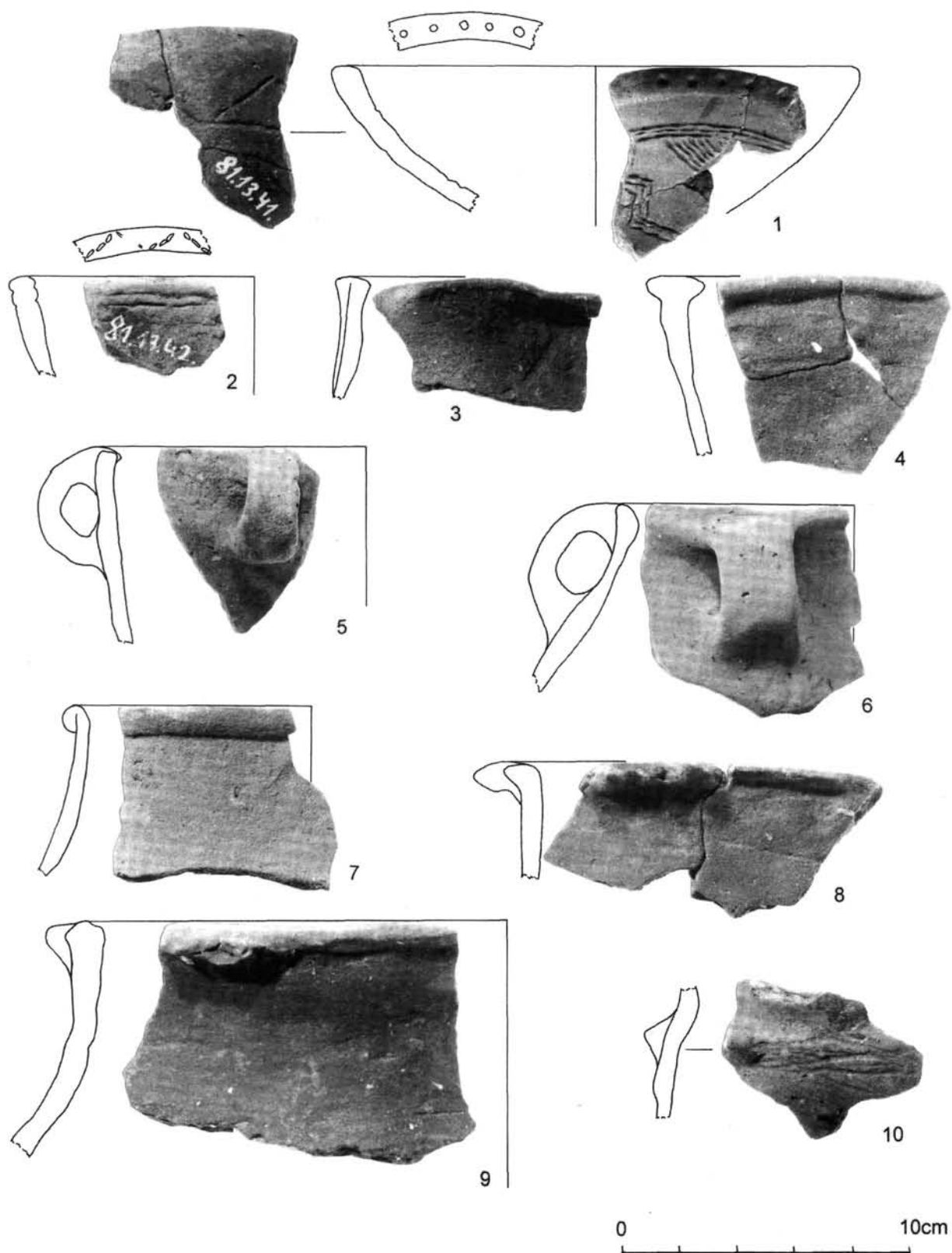
12. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-6: 28. gödör

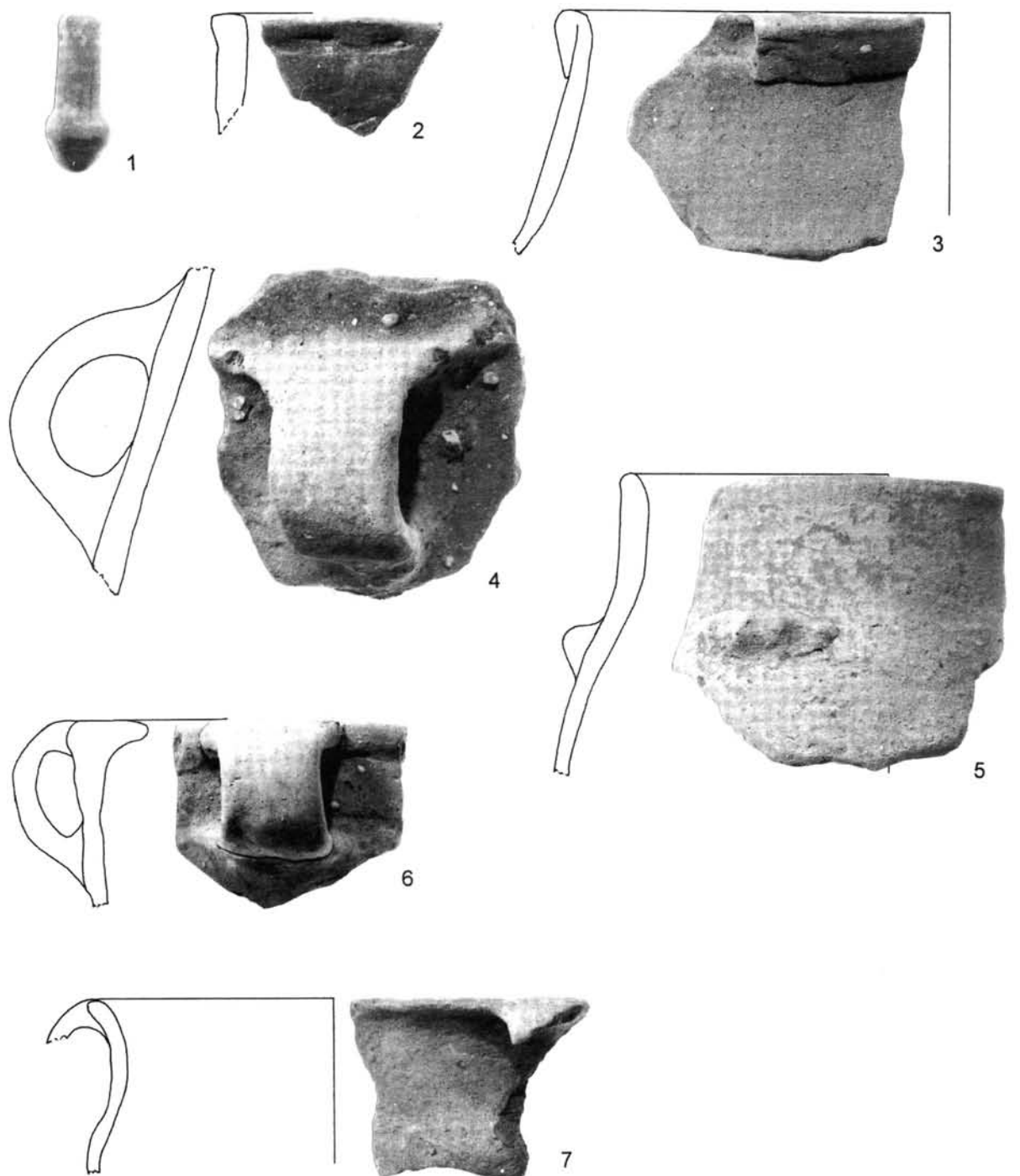
13. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-2, 5: 28. gödör; 3-4: 29. gödör

14. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-6: 32. gödör

15. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-3: 60. gödör; 4: 40. gödör; 5-7: 85. gödör; 8-10: 96. gödör

0 10cm

16. kép: Nagykanizsa – Inkey kápolna 1-5: 96. gödör; 6: 29. gödör; 7: szórvány

